

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Regula - Cod. Aug. perg. 128

Benedictus <de Nursia>

[S.l.], [9. Jahrh.]

Regula sancti Benedicti

[urn:nbn:de:bsz:31-97787](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-97787)

Incipit prologus regule sanctissimi patris nostri benedicti abbatis
Incipit regula beati benedicti abbatis Prologus eiusdem.
a. *Aculta* fili precepta magister: et inclina
auram cordis tui: et admonitionem patris
libenter excipe et efficaciter comple: ut ad eum
per obedientie laborem redeas: a quo per inobedientie
cesseris. *Note* nunc meus sermo dirigitur: quisquis
abrenuntias proprijs voluntatibus: domino christo vero
regi militaturus: obedientie fortissima acque preclara
ama assumis. *In primis* ut quicquid agendum
inchoas bonum: ab eo perfici instantissima oratione
deprecas: ut qui nos iam in filiorum dignatus
est nunc computare: non debeat aliquando demeritis
actibus nostris contristari. *Via* enim ei omni tempore de
bonis suis in nobis parendum est: ut non solum iustus
pater suos non aliquando filios exheredet: sed nec
meritendus dominus iustus malis nostris: ut nequissimi
nos lenios perpetuam tradat ad penam: qui
sequi noluerint ad gloriam. *Sequitur in prologo regule*
Actio secunda Tu proloqui sequere sancti benedicti

Uigamus ego tandem aliquando
excitante nos scriptura ac dicente:
hora est iam nos desomno surgere:
et apertis oculis nostris; ad deficiam lumen
attonitis auribus; audiam? diuina cotidie clam-
ans: quid nos ammonerat vox dicens, hodie
si vocem eius audieritis

3
cris; nolite obdurare corda uestra;
Et iterum; qui habet aures audiendi
audiat: quid sps dicat ecclesius; Et quid
dicit. Venite filii audite me; timo
rem dñi docebo uos; Currite dum lu
men uite habetis; ne tenebrae mortis
uos comprehendant; Et quaerens
dñs in multitudine populi: cui haec
clamat operarium suum; iterum dicit;
Quis est homo qui uult uitam: et cupit
uidere dies bonos? Quod si tu audiens
respondeas ego. Dicit tibi ds; Si uis ha
bere ueram et perpetuam uitam: prohi
be linguam tuam a malo: et labia tua
ne loquantur dolum; Diuerte a malo
et fac bonum: inquire pacem et seque
re eam; Et cum haec feceritis: oculus mei
super uos; et aures meae ad preces uest
ras; Et tunc quam me inuocetis: dicam
uobis: ecce adsum; Quid dulcius nobis

hac uoce dñi inuitantis nos fratres
carissimi ecce pietate sua demonstrat
nobis dñs uiam uitae. **S**uccincti ergo
fide uel obseruantia bonorum actuū
lumbis nostris: perducatur euangelii
pergamus itinera eius: ut mereamur
cum quinos uocauit in regno suo uide
re. In cuius regni tabernaculo si uolu
mus habitare: nisi illuc bonis actibus
curratur: minime peruenitur. **S**ed in
terrogemus cum propheta ^{dñi} dicente sei,
One quis habitabit in tabernaculo tuo.
aut quis requiescet in monte scō tuo.
Post hanc interrogationem fratres audi
amus dñm respondentem et ostenden
tem nobis uiam ipsius tabernaculi: ac di
centem, **Q**ui ingreditur sine macula:
et operatur iustitiam. **Q**ui loquitur ue
ritatem in corde suo: qui non egit dolum
in lingua sua. **Q**ui non fecit proximo

iplogo rgle Tertia

suam super petram; uenerunt flumi
na: flauerunt uenti: et impegerunt
indomum illam et non cecidit. quia
fundata erat super ^{firmam} petram; Haec com
plens dñs expectat nos cotidie his suis
sc̄is monitis: factis nos respondere de
bere, Ideo nobis propter emendatio
nem malorum huius uitae dies adin
ducias relaxantur: dicente apostolo,
Annescis quia patientia dī ad paeniten
tiam te adducit. Nam pius dñs dicit.
nolo mortem peccatoris: sed ut conuer
tatur et uiuat. **C**um ergo interrogas
semus dñm fratres de habitatore taber
naculi eius: audiuius habitandi prae
ceptum, sed si compleamus habitatoris
officium ^{leximus heredes legum celoz}, Ergo praeparanda sunt cor
da et corpora nostra sc̄ae praecepto
rum oboedientiae militatūa. Et quod
minus habet in nobis natura possibile:

ep̄ i. plo. 25te

rogemus dñm: ut gratiae suae iubeat
 nobis adiutorium ministrare, Et si fu
 gientes gehennae poenas ad uitam uo
 lumus peruenire perpetuam; dum ad
 huc uacat— et in hoc corpore sumus: et
 haec omnia per hanc lucis uitam ua
 cat implere. **C**urrendum et agendum
 est modo: quod in perpetuum nobis ex
 + **p**ediat. **C**onstituenda est ergo a nobis
 dominici scola seruiti: in qua in stitu
 one nihil asperum: nihil graue nos con
 stitutos speramus. **S**ed et si quid pau
 lulum restrictius dictante aequitatis
 ratione: propter emendationem uitio
 rum— uel conseruationem caritatis pro
 cesserit: non ilico pauore perterritus fu
 gias uiam salutis; quae non est nisi angus
 to initio incipienda, **P**rocessu uero
 conuersationis: et fidei— dilatato corde
 in enarrabili dilectionis dulcedine— cur

ritur uia mandatorum di. Ut ab ip
sius magisterio numquam disceden
tes - in eius doctrina usque ad mor
tem in monasterio perseuerantes:
passionibus xpi per patientiam par
ticipemur: ut regni eius mereamur
esse consortes;

EXPLICIT PROLOGUS.

INCIPIUNT CAPITULA.

- I **D**e generibus monachorum. vii folio
- II **Q**ualis debeat esse abbas. viii
- III **D**e adhibendis ad consilium fratribus. xii
- IIII **Q**uaesunt instrumenta bonorum operum. xiiii
- V **D**e obediencia discipulorum qualis sit. xv
- VI **D**e tacurnitate. xvi
- VII **D**e humilitate. xvii
De xii qdibz humilitatibz xvii
- VIII **D**e officis diuinis in noctibus. xxii
- IIIIII **Q**uanti psalmi dicendi sunt nocturnis horis. xxiiii
- X **Q**ualiter aestatis tempore agatur nocturna laus. xxviii

- xi Qualit' dormiet diebus vigilie agant' .
 xii Qualit' matutnoz solemnitates agant'
 xiii Pruat' diebus qualit' matutni agant'
 xiiii In natale p'oz qualit' vigilie agant'
 xv Alleluia quibus quib' tempibus dicat'
 xvi Qualit' diuina opa p'diem agant'
 xvii Quanti psalmi p'easdem horas dicendi sut
 xviii Quo ordine psalmi dicendi sut
 xix De disciplina psallendi
 xx De reuerencia orationis
 xxi De decanis monasterij qles esse debeant
 xxii Quomodo dormiunt mochi
 xxiii De excomunicatoe culpar
 xxiiii Qualit' debeat esse modus excomunicatoe
 xxv De g'iuoribus culpis
 xxvi De his qui sine iussione iugit se excomunicat' "cau
 xxvii Qualit' abbas debet esse soliat' circa excomuni
 xxviii De his qui sepius corepti non emendauit
 xxix Si deant itum r'api fr'es excentes demonasterio
 xxx In minor' etate qualit' corripiant'
 xxxi Qual' det ee celera' monasterij
 xxxii De instrumentis et rebus monasterij
 xxxiii Si mochi deant aliquid ap'um habere
 xxxiiii Si omes debeant equalit' accipe necessaria
 xxxv De Septimanarijs coque
 xxxvi De infirmis fratribus

- xxxviii** De senibus ut infantibus
xxxix De eadem odario lectoris
xl De mensura cibi
xli De mensura potus
xlii Tribus horis oporteat reficere fies
xliii Ut post opletorium nemo loquat
xliiiii De his q̄ ad op̄ dei ut admēsaz tarde oarut
xlv De his qui exguicant^r quomodo satisfaciāt
xlvi De his qui fallut^r moratoris
xlvii De his qui malis quibuslibz rebus delinquit

xlvi

xlvi

L

LI

LII

LIII

LIII

LIV

LIV

LVI

LVI

LVI

LX

LX

LX

LX

LX

LX

LX

LX

7
xlviij De opera manuum cottidiana. xlviij

xlviij De quadragesimae observatione. xlvij

l De fratribus qui longe a laboratorio operantur. l.

li De fratribus qui non satis longe proficiscuntur.

liij De oratorio monasterii. liij.

liiii De hospitibus suscipiendis.

liiii Ut non debeat monachus litteras uel elegas suscipere. liiii

lv Deuestiarius uel calciarius fratrum. liiii h. m.

lvi De mensa abbatis.

lvij De caruicibus monasterii. lv

lviii De ordine suscipiendorum fratrum.

lvij De filiis nobilium uel pauperum. lvij

lx De sacerdotibus qui in monasterio habitare uoluerint. lvij

lxi De monachis peregrinis.

lxii De sacerdotibus monasterii. lx

lxiii De ordine congregationis. lxij

lxiiii De abbate ordinando. lxiiii

lxv De praeposito. lxv

Lxvi **O**cofuarnis monasterii. lxxvi

Lxvii **O**estratribus inuicem directis

Lxviii **S**ifratri impossibilia apriore iubeantur

Lxviii **U**t in monasterio non praesumat alter
alteram defendere.

Lxx **U**t non praesumat quisquam alium cedere.

Lxxi **U**t oboedientes sibi sint inuicem.

Lxxii **O**e zelo bono quem debent monachi habere

Lxxiii **O**e hoc quod non omnis obseruatio iustitiae
in hac sit regula constituta.

EXPLICIT LIBER PRIMUS. CAPITULA.

INCIPIT TEXTVS

de generibus

Incipit tertius regule vel vita monachorum. Cap. primum.

REGVLAE

Regula appellatur ab hoc quod
oboedientium dirigit mores.

8
Monachorum quatuor esse genera ma-
nifestum est. Primum cenobitarum hoc
est monasteriale militans subregula uel ab-
bate. Deinde secundum genus est anacho-
retarum id est heremitarum: horum
qui non conuersi-
onis seruire nouicio &
monasterii probatione diuturna didicerunt
contra dyabolum multorum solacio iam
docti pugnare: et bene instructi fraternae ex-
acie: ad singularem pugnam heremi securi iam
sine consolatione alterius: sola manu uel
brachio contra uicia carnis uel cogitationum:
deo auxiliante sufficiunt pugnare. Tertium
vero monachorum deterrimum genus est
Sarabaitarum: qui nulla regula approba-
ti: experientia magistra sicut aurum for-
natis: sed in plumbi natura molli: ad-
huc operibus seruantes seculo fidem: me-
tari deo per tonsuram noscuntur. Qui

Vini aut trini uel certe singuli sine pasto-
re non dominas sed suis induli ouilibus:
pro lege eis est desideriorum voluptas: nū
q̄q̄ putauerint uel elegerint: hoc dicunt
sanctum: et q̄ noluerint: Hoc dicunt nō
licere; Quartum uero genus monacho-
rum: q̄

[Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page]

9
nominatur girouagum; qui tota ui-
ta sua per diuersas prouincias ter-
ris aut quaternis diebus; per diuerso-
rum cellas hospitantur. Semper ua-
gretur nunquam stabiles; et propriis
uoluntatibus et gulae inlecebris ser-
uientes; et per omnia deteriores sa-
bantis; De quorum omnium horum
miserrima conuersatione; melius est
silere quam loqui; his ergo omis-
sis; ad coenobitarum fortissimum genus
disponendum; adiuuante dño ueni-
amus;

**Qualis debeat esse abbas. Cap. scđm
III QUALIS DEBEAT ESSE ABBAS.**

ABBAS QUI PRAEESSE OTIGNUS.
est monasterio; semper memine-
re debet quod dicitur; et nomen
maioris factis implere; Xpi enim age-
re uices in monasterio creditur; quan-
do ipsius uocatur prenomine. Dicen-

te apostolo, **A**ccepistis sp̄m adoptio-
nis filiorum: in quo clamamus abba
pater, **I**deoque abbas nihil extra prae-
ceptum dñi quod absit debet aut do-
cere: aut constituere uel iubere: sed
iussio eius uel doctrina: fermentum
diuinae iustitiae in discipulorum men-
tibus conspargatur, **M**emor ^{sit} semper
abbas: quia doctrinae suae uel disci-
pulorum oboedientiae: utrarumque
rerum in tremendo iudicio dī facien-
da erit discussio. **S**ciatque abbas cul-
pae pastoris incumbere: quicquid in
ouibus pater familias utilitatis minus
potuerit inuenire, **T**antundem iterum
erit liber: ut si in quieto uel in oboedien-
ti gregi pastoris fuerit omnis diligen-
tia adtributa: et morbi discarum acti-
bus uniuersa fuerit cura exhibita: pas-
tor eorum in iudicio dñi absolutus dicat

cum propheta dño, **I**ustitiam tuam
 non abscondi in corde meo: ueritatem
 tuam et salutare tuum dixi. **I**psi autē
 contempnentes spreuerunt me, **E**t
 tunc demum inoboedientibus curae
 suae ouibus: poena sit eis praecualens
 ipsa mors. **E**rgo cum aliquis suscipit
 nomen abbatis: duplici debet doctrina
 suis praeesse discipulis. **A**d est omnia
 bona et sc̄a factis amplius quam uerbis
 ostendat: ut apacibus discipulis man
 data dñi uerbis proponat. **O**uris uero
 corde et simplicioribus: factis suis diui
 na praecepta demonstret. **O**mnia uero
 quaediscipulis docuerit esse contraria:
 in suis factis indicet non agenda: ne ali
 is praedicans ipse reprobis inueniatur.
Ne quando illi dicat d̄s: peccanti, **Q**uare tu
 enarras iustitias meas: et assomis testa
 mentum meum per os tuum. **T**u uero odis

Sequit̄ in caplo s̄
 quis debeat esse
 abas

ti disciplinam: et proieciſtu ſermoneſ
meoſ poſte. Et quim fratris tui ocu
lo feſtucam uidebaſ: in tuo tragem
non uidiſtu. Non ab eo perſona in mo
naſterio diſcernatur. Non unus pluſ
ametur quam aliuſ: niſi quem in boniſ
actibus aut oboedientia inuenerit
melioſem. Non conuertenti ex ſeruitio
praeponatur ingenuuſ: niſi alia ratio
nabiliſ cauſa exſiſtat. Quod ſi iuſti
tia dictante abbati uiſum fuerit: et de
cuiuſlibet ordine id faciat. Sin aliaſ
propria teneant loca: Quia ſiue ſer
uus ſiue liber: omneſ in xpo unum ſu
muſ. Et ſub uno dño aequalem ſeruitu
tiſ militiam baiulamur: quia non eſt
apud dñm perſonarum acceptio. Solum
modo in hac parte apud ipſum diſcer
nimur: ſi melioſeſ aliſ in operibus bo
niſ: et humileſ inueniamur. Ergo ac

qualis sit ab eo omnibus caritas: una
praebetur secundum meritaⁱⁿ omnibus
disciplina. **I**ndoctrina sua namque ab
bas apostolicam debet illam semper for
mam seruare: in qua dicit. **A**rgue- obse
ra- increpa. **I**dest miscens temporibus
tempora: terroribus blandimenta; di
rum magistri: pius patris ostendat af
fectum. **I**dest indisciplinatos et inque
tos debet durius arguere. **O**boedientes
autem et mites- et patientes: ut in meli
us proficiant obsecrare. **N**eglegentes
et contemnentis: ut increpet et corripi
at ammonemus; **N**eque dissimulet pec
cata delinquentium: sed mox ut coepe
runt oriri: radicitus ea ut praecualet am
putet. **M**emor periculi heli sacerdotis
desilo. **E**t honestiores quidem atque in
tellegibiles animos: prima uel secunda
ammonitione uerbis corripiat. **I**n pro

Sept^m in caplo s^c
q^uis debeat esse
abbas

bos autem et durof-ac super bos-uel in
oboedientes; uerberum uel corporis
castigatione: in ipso initio peccati coer
ceat. **S**ciens scriptum: stultus uerbis
non corrigitur. **E**t iterum, **p**ercutite fi
lium tuum uirga: et liberabis animam
eius a morte. **M**eminere debet semper
abbas quod est: meminere quod dicitur:
et scire quia cui plus committitur: plus
ab eo exigitur. **S**ciatque quam diffici
lem et arduam rem suscepit: regere ani
mas: et multorum seruire moribus. **E**t
alium quidem blandimentis: alium ue
ro increpationibus: alium suasionibus.
Et secundum unius cuiusque qualitatē
uel intelligentiam: ita se omnibus con
formet et aptet: ut non solum detrimen
ta gregis sibi commissi non patiatur:
uerum ~~in~~ in augmentatione boni
gregis gaudeat. **A**n te omnia ne dissi

q^d in capto scd
debeat esse ab
87

mulans aut parui pendens salutem ani-
 marum sibi commissarum: ne plus ge-
 rat sollicitudinem de rebus transitori-
 is et terrenis atque caducis. **S**emper cog-
 nitet quia animas suscepit regendas:
 de quibus et rationem redditurus est.
Et ne causetur forte de minori substantia:
 meminere scriptum. **P**rimum quae-
 rite regnum dei: et iustitiam eius: et haec
 omnia adicientur uobis. **E**t iterum: ni-
 hil deest timentibus eum. **S**ciatque quia
 qui suscipit animas regendas: ipse se
 ad rationem reddendam. **E**t quantum
 sub cura sua: fratrum se habere scierit nu-
 merum: agnoscat pro certo quia in die
 iudicii: ipsarum omnium animarum est
 redditurus dño rationem: sine dubio
 addita et suae animae. **E**t ita semper
 timens futuram discussionem pastoris
 de creditis ouibus: cum de aliis ratiociniis

cauet · redditur de suis sollicitus, Et cū
demonitionibus suis emendationem
aliis subministrat · ipse efficitur auitus
emendatus;

DE AOBIBENENSIS ADOCONSILIIUM

QUOTIÈS ALIQUA PRAECEPTA
agenda sunt in monasterio: conuo
cet abbas omnem congregatio
nem: et dicat ipse unde agitur, Et audi
ens consilium fratrum · tractet apud se;
et quod utilius iudicauerit faciat, Ideo
autem omnes ad consilium uocari dixi
mus: quia saepe iuniori dñs reuelat
quod melius est, Sic autem dent fra
tres consilium: cum omni humilitatis sub
iectione; Et non praesumant procaciter
defendere: quod eis uisum fuerit · Sed ma
gis in abbatis pendeat arbitrio: ut quod
salubrius esse iudicauerit: ei cuncti oboe
diant, Sed sicut discipulos conuenit

oboedire magistro: ita et ipsum pro
 uide et iuste concedet cuncta dispo
 nere. In omnibus igitur omnes ma
 gistrum sequantur regulam: neque
 ab ea temere declinetur a quoquam.
 Nullus in monasterio proprii sequatur
 cordis uoluntatem. Neque praesumat
 quisquam cum abbate suo proterue
 infra aut foris monasterium conten
 dere. Quod si praesumpserit: regula
 ri disciplina subiaceat. Ipse tamen ab
 bas cum timore dei et obseruatione re
 gulae omnia faciat. Sciens se procul
 dubio de omnibus iudiciis suis acquisi
 mo iudicio deo rationem redditurum.
 Siqua uero minora agenda sunt in mo
 nasterii utilitatibus: seniorum tantum
 utatur consilio: sicut scriptum est. Om
 nia cum consilio fac. et post factum non
 paenitebis. *Quae sunt instrumenta bonorum operum. &*

III. QUAE SUNT INSTRUMENTA:

BONORUM OPERUM.

IN PRIMIS. **NON OMNINO DILIGERE**
Ex toto corde. tota anima. tota uir-
tute. Deinde proximum tamquam
seipsum. Deinde non occidere. Non
adulterare. Non facere furum. Non
concupiscere. Non falsum testimoni-
um dicere. Honorare omnes homines.
Et quod sibi quis fieri non uult. ali-
one faciat. Abnegare semetipsum. ut
sequatur xpm. Corpus castigare. De-
licias non amplecti. Ieiunium amare.
Pauperes recreare. Nudum uestire. Infir-
mum uisitare. Mortuum sepelire. In tri-
bulatione subuenire. Dolentem con-
solari. **S**aeculi actibus se facere alienum.
Nihil amoris xpi praepone-
re. Iram non
perficere. Iracundiae tempus non re-
seruare. Dolum in corde non tenere.

q̄t̄ in cypho
sto q̄ sūt in
neta bonor̄
m. RH

41
pacem falsam nondare. Caritatem non
derelinquere. Non iurare ne forte
periret. Veritatem ex corde et ore
proferre. Malum pro malo non red
dere. Iniuriam non facere: sed et fac
tam patienter sufferre. Inimicos di
ligere. Maledicentes se non remale
dicere: sed magis benedicere. Perse
cutionem pro iustitia sustinere. Non
esse superbum: non inolentum: non
multum edacem: non somnolentum:
non pigrum: non muriosum: non
detractorem: spem suam dō commit
tere. Bonum aliquid in se cum uide
rit: dō adplicet non sibi. Malum ue
ro semper a se factum sciat: et sibi repu
tet. Diem iudicii timere: Gehennam
expauescere. Vitam aeternam omni
concupiscentia spiritali desiderare.
Mortem cotidie ante oculos suspectā

*Seqt̄ in caplo 2to
sūt instrumēta
bonū opm̄*

habere. **A**ctus uitae suae omni hora
custodire: **I**n omni loco dñm se respice
re pro certo scire. **C**ogitationes ma
las cordi suo aduenientes mox ad xpm̄
allidēre: et seniori spiritali pate face
re: **O**ssuum a malo uel prauo eloquio
custodire: **M**ultum loqui non amare:
Uerba uana aut risui apta non loqui:
Risum multum aut excussum non ama
re: **L**ectiones scās libenter audire:
Orationi frequenter incumbere: **M**ala
sua praeterita cum lacrimis uel gēni
tu cottidie in oratione dō confiteri:
De ipsis malis de cetero emendare: **D**esi
deria carnis non p̄ficere: uoluntatem
propriam odire: **P**raeceptis abbatis
in omnibus oboedire: etiam si ipse aliter
quod absit agat: **M**emores illud domi
nicum praecceptum: quae dicunt facite:
quae autem faciunt facere nolite. **N**on

*Seqt̄ i ca. 2to q̄ sūt
instrumēta bonorū opm̄*

uelle dici sc̄m ante quam sit. sed prius
 esse quod uerius dicatur. Praecepta
 di factis cottidie adimplere: Castita
 tem amare. Nullum odire: Zelum in
 uiciam non exerce^{re}. Contentionem non
 amare: elationem fugere. Seniores
 uenerare: iuniores diligere: in xp̄i a
 more pro inimicis orare. Cum discor
 dante ante solis occasum in pacem re
 dire: Et de di misericordia numquam
 desperare. Ecce haec sunt instrumen
 ta artis spiritalis: quae cum fuerint ano
 bis die noctuque incessabiliter adim
 pleta: et in die iudicii reconfignata: il
 la merces nobis ad n̄o reconpensabitur:
 quam ipse promisit: quod oculus non
 uidit: nec auris audiuit: nec in cor ho
 minis ascendit: quae praeparauit ds̄
 his qui diligunt illum. Officina uero
 ubi haec omnia diligenter operemur:

no habere

claustra sunt monasterii. et stabilitas
in congregatione. De obedientia. Capi.

DE OBOEDIENTIA. Quintus.

Primus humilitatis gra-
dus est oboedientia sine mora. hoc
conuenit his qui nihil sibi a xpo carius
aliquid existimant. propter seruitu-
um scm quod professi sunt. seu prop-
ter metum gehemae. uel gloriam ui-
tae aeternae. Mox ut aliquid impera-
tum a maiore fuerit. ac fidum itus im-
peretur. moram pati nesciant in faci-
endo. De quibus dñs dicit. Obauditu
auris oboediuit mihi. Et item dicit
doctoribus. qui uos audit me audit.
Ergo hi tales relinquentes statim que
sua sunt. et uoluntatem propriam de-
serentes. mox ex occupatis manibus
et quod agebant imperfectum relin-
quentes. uicino obedienciae pede-

16

iubentis uocem factis secuntur. Et
ueluti uno momento praedicta ma-
gistri iussio: et perfecta discipuli ope-
ra: in uelocitate timoris di-ambacres
communititer citius explicantur: qui-
bus ad uitam aeternam gradiendi
amor incumbit. Ideo angustam uiam
arripiunt: unde dñs dicit. Angusta
uia est qua educit ad uitam. Ut non suo
arbitrio uiuentes: uel desiderijs suis
et uoluptatibus oboedientes: sed am-
bulantes alieno iudicio et imperio:
in coenobijs degentes: abbatem sibi
praeesse desiderant. Sine dubio hita-
les illam dñi imitantur sententiam
qua dicit. Non ueni facere uoluntatem
meam: sed eius qui misit me. Sed haec
ipsa oboedientia tunc acceptabilis
erit dō: et dulcis hominibus: si quod
iubetur non trepide non tarde non

tepede aut cum murmure uel cum
responso nolentis efficiatur. Quia o
boedientia quae maioribus praebetur:
dō exhibetur. Ipse enim dixit:
qui uos audit me audit. Et cum bono
animo ad discipulis praebere oportet:
quia hilarem datorem diligit dñs. Na
cum malo animo si boediat discipulus:
et non solum ore sed etiam in corde si
murmurauerit: etiam si impleat iussi
onem: tamen acceptum iam non erit
dō. quicor respicit murmurantis.
Et pro tali facto nullam consequitur
gratiam: immo p̄enam murmuranti
um incurrit: si non cum satisfatione
emendauerit. De taciturnitate. Cap.

VI OCTAVIURBIVATE Sextu
FACTAMUS QUOD AIT PROPHE
ta. Dixi custodiam uias meas: ut
non delinquam in lingua mea. Posui

orimeo custodiam; obmutui et humili
liatus sum: et silui ab omni. Hic ostendit
propheta: si ab omni eloquiis interdum
propter taciturnitatem debet ta
ceri: quanto magis a malis uerbis prop
ter poenam peccati debet cessari. Er
go quamuis de bonis et scis et aedifica
tionum eloquiis perfectis discipulis;
propter taciturnitatis grauitatem
rara loquendi concedatur licentia. ✓

Quia scriptum est: in multiloquio non
effugies peccatum. Et alibi: mors et
uita in manibus linguae. Nam loqui
et docere magistrum condecet: tace
re et audire discipulum conuenit. Et
ideo si qua requirenda sunt a priore
cum omni humilitate et subiectione
reuerentiae requirantur. Scurrilita
tes uero uel uerba otiosa et risum mo
uentia aeterna clausura in omnibus

Locis damnamus; et ad talia eloquia
discipulum aperire os non permittimus;
VII. De bucculinate. Cap. septim.
CLAMAT NOBIS SCRIPTURA. OI
uina fratres dicens. Omnis qui se ex
altat humiliabitur; et qui se humiliat
exaltabitur. Cumh ec ergo dicit; os
tendit nobis omnem exaltationem ge
nus esse superbi. e, quod se cauere pro
pheta indicat dicens. Dñe non est ex
altatum cor meum; neque elati sunt
oculi mei. Neque ambulauim in magnis;
neque in mirabilibus super me; Sed quid
sinon humilitē sentiebam; si exaltauim
animam meam; sicut ablactatum super
matrē suā; ita retribues in anima mea.
Unde fratres. si summ- e humilitatis uo
lumus calmen attingere; et ad exaltatio
nem illam e. elestem ad quam perpre
sentis uit- e. humilitatem ascenditur;

uolumus uelociter peruenire; ac tibus
 nostris ascendentibus scala illa erigen-
 da est; quae in somno iacob apparuit;
 per quam ei descendentes et ascenden-
 tes angeli monstrabantur. Non aliud
 sine dubio descensus ille et ascensus a no-
 bis intelligitur; nisi exaltatione descen-
 dere; et humilitate ascendere. **Scala** uero
 ipsa erecta: nostra est uita in saeculo;
 quae humiliato corde ad domino erigitur ad
 caelum. **Latera** enim eiusdem scalae di-
 cimus nostrum esse corpus et animam:
 in qua latera diuersos gradus humilita-
 tis uel disciplinae et euocatio diuina as-
 cendendos

Primum humilitatis

*Sequitur in capitulo
de humilitate*

P RIMUS. ITAQUE HUMILITATIS.
 gradus est: sit in ore mendi sibi ante
 oculos semper ponens: obliuionem om-
 nino fugiat. Et semper sit memor om-
 nium quae praecepit deus: qualiter comit

nentes dñm in gehennam pro peccatis in-
cidunt. et uitam aeternam qua aeterni-
tibus dñm praeparata est. animo suo sem-
per uoluat. Et custodiens se omni ho-
ra a peccatis et uitiis. id est cogitationū-
linguae. oculorum. manuum. pedum.
uel uoluntatis propriae. sed et de side
putare festinet. **A** estime se homo de celis
ad dō semper respici omni hora. et fac-
ta sua omni loco ab aspectu diuinita-
tis uideri. et ab angelis omni hora re-
nuntari. **D**emonstrat nobis hoc pro-
pheta. cum in cogitationibus nostris
ita dñm semper praesentem ostendit
dicens. **S**crutans corda et renes dñs. **E**t
item. **D**ñs nouit cogitationes hominū.
Item dicit. **I**ntellexisti cogitationes me-
as a longe. **E**t quia cogitatio hominis
confitebitur tibi. **N**am ut sollicitus sit
circa cogitationes suas peruersas. di-

19
cat semper utilis frater in corde suo,
Tunc ero immaculatus corameo: si obser-
uauero me ab iniquitate mea, uolun-
tatem uero propriam ita facere pro-
hibemur: cum dicit scriptura nobis,
Et auoluntatibus tuis auerte? **A**tem roga **E**t
mus dñm in oratione: ut fiat uoluntas
illius in nobis, **O**ccemur ergo merito
nostram non facere uoluntatem: cum
cauemus illud quod dicit sc̄a scriptura,
Sunt uiae quae uidentur ab hominibus
rectae: quarum finis usque ad profun-
dum inferni demergit: **E**t cum item ca-
uemus illud quod de negligentibus dic-
tum est, **C**orrupti sunt: et ab hominabi-
les facti sunt in uoluptatibus suis, **I**nde
sideris uero carnis ita nobis dñm creda-
mus semper esse praesentem: cum dicit
propheta dño, **A**ntete est omne deside-
rium meum, **C**auendum est ergo ideo

malum desiderium: quia mors secus
introitum delectationis posita est,
Unde scriptura præcipit dicens, post
concupiscentias tuas non eas, Ergo si
oculi dñi speculantur bonos et malos:
et dñs de caelo semper respicit super
filios hominum: ut uideat si est intelle
gens aut requirens dñm. Et si ab angelis
nobis deputatis cotidie die noctuque
dño factorū nostrorū opera nostra nunti
antur. Cauendum est ergo omni hora
fratres sicut dicit in psalmo propheta:
ne nos declinantes in malum: et inutiles
factos aliqua hora aspiciat dñs: et par
cendo nobis in hoc tempore. quia pius
est. et expectat nos conuertere in melius:
ne dicat nobis in futuro: haec fecisti
et tacui. **Secundus humilitatis.**

Et in capitulo
humilitatis.

SECUNDUS HUMILITATIS CRA
dus est: si propriam quis non amans

uoluntatem; desideria sua non delecte-
tur implere; sed uocem illam dñi facis
imitetur dicentis; Non ueni facere uo-
luntatem meam; sed eius qui misit me.
Item dicit scriptura; uoluptas habet poe-
nam; et necessitas parit coronam; *tertius hu* *Sequitur in ca*

TERTIUS HUMILITATIS GRA *a de humilitate*
dus est: ut quis pro di amore omni
oboedientia se subdat maiori. Imitans
dñm de quo dicit apostolus; factus oboe-
diens usque ad mortem; *Quartus humil* *Sequitur in capl*

QUARTUS HUMILITATIS GRA *de humilitate*
dus est: si in ipsa oboedientia duris
et contrariis rebus: uel etiam qui-
bus libet interrogatis iniuriis: tacita con-
scientia patientiam amplectatur: et
sustinens non lascescat uel discedat: di-
cente scriptura; Qui perseverauerit
usque in finem: hic saluus erit; *Item*
Confortetur cor tuum; et sustine dñm;

Et ostendens fidelem pro dño uniuersa
etiam contraria sustinere debere: di
cit ex persona sufferentium, Propter
te morte adficimur tota die: aestima
ti sumus ut oues occasionis; Et securi de
spe retributionis diuinae: subsequuntur
gaudentes et dicentes; Sed in his omni
bus superamus propter eum quid dilexit
nos; Et item alio loco scriptura. Probas
ti nos dñs: igne nos examinasti sicut exa
minatur argentum; Induxisti nos in la
queum: posuisti tribulationes in dorso
nostro; Et ut ostendat sub priore nos
esse debere: subsequitur dicens; Impo
sisti homines super capita nostra; Sed
et praeceptum dñi in aduersis et iniuri
is per patientiam adimplentes: qui per
cussi maxillam: praebent et aliam: au
ferenti tunicam dimitunt et pallium;
angariati miliario: uadunt et duo;

inquit

cum paulo apostolo falsos fratres sus-
tinent. ~~et~~ et

maledicentes se benedicunt. *Quintus* *Sequitur in caplo*

QUINTUS HUMILITATIS GRADUS *de humilitate*

est: si omnes cogitationes ma-
las cordi suo aduenientes: uel

mala a se absconse commissa: per hu-
mitem confessionem abbati non ce-

lauerit suum. Hortans nos de hac re
scriptura dicens: reuela dno inamtu-

am: et spera in eum. Et item dicit: Con-
fitemini dno quoniam bonus: quonia

in sacculum misericordia eius. Et item
propheta: Delictum meum cognitum

tibi feci: et iniustitias meas non operui.
Dixi pronuntiabo aduersum me iniustu-

ritias meas dno: et tu remisisti impieta-
tem cordis mei.

Sextus humilitatis *Sequitur in cap*

SEXTUS HUMILITATIS GRADUS *de humilitate*

est: si in uilitate uel extremitate

contentus sit monachus: et ad omnia que
sibi iniunguntur: uelut operarium se ma-
lum iudicet et indignum: dicens sibi cum
propheta, Ad nihilum redactus sum et
nesciui: ut iumentum factus sum apud te:
et ego semper tecum, **Septim^{us} humili.**

*Et in caplo
de humilitate.*

S EPTIMUS HUMILITATIS GRA-
dus est: si omnibus se inferiorem et ui-
liorem non solum sua lingua pronun-
tiet; sed etiam intimo cordis credat affec-
tu. Humilians se et dicens cum propheta,
Ego autem sum uermis et non homo: ob
probrium hominum et abiectio plebis;
Exaltatus sum et humiliatus et confusus;
Et tamen, bonum mihi quod humiliasti me:
ut discam mandata tua, **Octauus hu**

*Et in caplo
de humili-
tate,*

O CTAUUS HUMILITATIS GRA-
dus est: si nihil agat monachus nisi
quod communis monasterii regula
uel maiorum cohortantur exempla,

NONUS HUMILITATIS CRADUS *Seqt^r in ca
A. de humilit*
 est: si linguam ad loquendum pro
 hibeat monachus; et taciturnitatem
 habens: usque ad interrogationem non
 loquatur. *Non* fitante scriptura: quia
 in mutuo loquio non effugietur peccatu;
 et quia uir linguosus non dirigitur su
 per terram. *Decim⁹ humilitatis*

DECIMUS HUMILITATIS CRA *Seqt^r in cap
de humilitat*
 dus est: si non sit facilis ac promptus
 in risu. *Quia* scriptum est, stultus
 in risu exaltat uocem suam. *Unde* decim⁹

VNO DECIMUS HUMILITATIS CRA *Seqt^r in c
A. de humi*
 dus est: si cum loquitur monachus:
 leniter et sine risu humiliter cum gra
 uitate: uel pauca uerba et rationabilia
 loquatur: et non sit clamorosus: uoce:
 sicut scriptum est, Sapiens uerbis in
 notescit paucis. *Duodecim⁹ humili.* *Seqt^r in cap
A. de humilit*

DUODECIMUS HUMILITATIS. *A. de humilit*

gradus est; si non solum corde mona-
chus; sed etiam ipso corpore humilita-
tem uidentibus se semper indicet. Ad
est in opere di; in oratorio in monas-
terio; in horto in uia; in agro uel ubi
cumque sedens; ambulans uel stans; in-
clinato sit semper capite; defixis inter-
ram aspectibus; se cum se omni hora de
peccatis suis existimans; iam se tremen-
do iudicio representari existimet. Di-
cens sibi in corde semper illud quod
publicanus ille euangelicus fixis inter-
ram oculis dixit; **Domine** non sum dignus
ego peccator leuare oculos meos ad
caelos; **Et** item cum propheta; **Incur-**
uatus sum et humiliatus sum usque qua-
que; **Ergo** his omnibus humilitatis gra-
dibus ascensis; monachus mox ad cari-
tatem di perueniet illam; quae perfec-
ta foras mittit timorem. **Per** quam

uniuersa quae prius non sine formi
dine obseruabat: absque ullo labore
uelut naturaliter ex consuetudine in
cipiet custodire. Noniam timore ge
hennae: sed amore xpi et consuetudi
ne ipsa bona: et delectatione uirtutu:
quae dñs iam in operarium suum mun
dum auitis et peccatis: spū scō digna
bitur demonstrare.

Capit. viii

De officijs diuinis in noctibus.

HIEREMIS. TEMPORE. IOEST. A
kalendis nouembribus usque in
pascha: iuxta considerationem
rationis: octaua hora noctis surgendū
est: ut modice amplius de media noc
te pausetur: etiam digesti surgant.
Quod uero restat post uigilias: a fratribus
qui psalterii uel lectionum aliquid in
digent: meditationi inseruiatur. A pas
cha autem usque ad supra dictas ka

lendas nouembres; sic temperetur ho-
ra uigiliarum agenda; ut paruis simo
interuallo quo fratres ad necessaria na-
turae exeant custodito; mox matutini
qui incipiente luce agendi sunt subse-
quuntur. **Quantum psalmi dicendi
sunt nocturnis horis. Ca. viii.**

HIERI TEMPORE SUPRA
scripto. imprimis dicatur uersus
dñs in adiutorium meum intende,

In secundo tertio dicendum; ^{et} dñe labia
mea aperies; et os meum adnuntiabit
laudem tuam. Cui subiungendus est
tertius psalmus et gloria. Post hunc
psalmus nonagesimus quartus cum an-
tiphona; aut certe decantandus. Inde
subsequatur ambrosianus. Deinde sex
psalmi cum antiphonis. Quibus dictus
dicto uersu benedicat abbas. Et seden-
tibus omnibus in scamnis; legantur ui-

24
cissim a fratribus in codice super ana-
logium tres lectiones: inter quas tria
responsoria cantentur, Duo respon-
soria sine gloria dicantur: post ter-
tam uero lectionem qui cantat dicat
gloriam, Quam dum incipit cantor di-
cere: mox omnes de sedilibus surgant,
ob honorem et reuerentiam sc̄ae trini-
tatis, Codices autem legantur in uigili-
is tam ueteris testamenti quam noui di-
uinæ auctoritatis, Sed et expositiones
eorum, quæ à nominatis et orthodoxis
catholicis patribus factæ sunt, post
has uero tres lectiones cum responso-
riis suis: sequantur reliqui sex psalmi
cum alleluia canendi, post hos lectio
apostoli sequatur ex corde recitanda.
Et uersus et supplicatio lactamæ. id est
tertiæ de erson. & sic finiuntur uigiliae
nocturnæ,

**Qualiter etatis tempore agatur
nocturna laus: Cap. X.**

APASCHA AUTEM USQUE AD KA
lendas nouembriſ. omniſ ut ſupra
dictum eſt pſalmodię quantitas
teneatur; excepto quod lectioneſ in co
dice propter breuitatem noctium mi
nime legantur. Sed pro ipſiſ tribuſ lec
tionibuſ: una de ueteri teſtamento me
moriter dicatur: quam breue reſpon
ſorium ſubſequatur, et reliqua omnia
ut dictum eſt impleantur. Ad eſt ut nũ
quam minus ad uodecim pſalmorum
quantitate ad uigiliaſ nocturnas di
cantur; exceptiſ tertio et nonageſimo
quarto pſalmo.

**Qualiter dominicis diebus ui
gilie agantur. Cap. XI.**

DOMINICO DIE TEMPERIUS
ſurgatur ad uigiliaſ; In quibuſ ſurgatur

lus teneatur mensura: id est modula
tis ut supra disposuimus sex psalmis
et uersu: residentibus cunctis disposi
tae et per ordinem in sub sellis: legan
tur in codice ut supra diximus: quattu
or lectiones cum responsoriis suis: ubi
tantum in quarto responsorio dicatur
a cantante gloria. **Q**uam dum incipit:
mox omnes cum reuerentia surgant,
Post quas lectiones sequantur ex ordi
ne alii sex psalmi cum antiphonis sicut
anteriores et uersu. **P**ost quos iterum
legantur quattuor lectiones
cum responsoriis suis: ordine quo su
pra. **P**ost quas dicantur tria cantica
prophetarum quae instituerit abbas.
Quae cantica cum alleluia psallantur.
Dicto etiam uersu et benedicente abbate,
legantur aliae quattuor lectiones de
novo testamento ordine quo supra

Post quartum autem responsorium inci-
pit abbas ymnium tecum laudamus: quo
per dicto: legat abbas lectionem de eu-
gelio: cum honore et timore stantibus
omnibus, quae per lecta: respondeant
omnes amen, Et subsequatur mox ab-
bas ymnium: tecum laus: et data bene-
dictione incipiat matutinos, Quod ordo
uigiliarum omni tempore tam aesti-
tis quam hiemis aequaliter in die domi-
nico teneatur, nisi forte quod absit tar-
dius surgant: aliquid de lectionibus
breuiandum est: aut responsoribus, quod
tamen omnino caueatur ne proueniat,
quod si contigerit: digne satisfaciat deo
in oratorio: per cuius euenerit neglectum.

**Qualiter matutinorum sollempnitas
agatur. Cap. xii.**

IN MATUTINIS DOMINICIS
in primis dicatur sexagesimus sextus

psalmus: sine antiphona indirectum,
 Post quem dicatur quinquagesimus
 cum alleluia; Postquem dicatur cen-
 tesimus septimus decimus: et sexage-
 simus secundus; Unde benedictiones *psalmus*
 et laudes; lectio de apocalypsi una ex
 corde. Et responsum: et ambrosia-
 nus: uersus: et canticum de euangelio:
 Laetania: et completum est.

**XXIII. Priuatis diebus qualiter matu-
 tini agantur. Capitulum. xiii.**
DIEBUS AUTEM PRIUATIS
 matutinarum sollempnitas ita aga-
 tur. *I*dest sexagesimus sextus psalmus
 dicatur sine antiphona: subtrahendo
 modice sicut *in* dominica: ut omnes oc-
 currant ad quinquagesimum: qui cum
 antiphona dicatur; Postquem alii duo
 psalmi dicantur secundum consuetu-
 dinem. *I*dest secunda feria. quintus

et tricesimus quintus; Tertia feria qua-
dragesimus secundus: et quinquagesi-
mus sextus; Quarta feria sexagesimus
tertius: et sexagesimus quartus; Quinta
feria octogesimus septimus: et octoge-
simus nonus; Sexta feria septuagesi-
mus quintus: et nonagesimus primus;
Sabbato autem centesimus quadragesi-
mus secundus: et canticum deuterono-
mi: quod diuidatur in duas glorias;

Nam ceteris diebus canticum unum quod
que die suo ex prophetis sicut psallit
ecclesia romana dicatur. Post haec se-
quantur laudes: deinde lectio una
apostoli memoriter recitanda. Res-
ponsorium: ambrosianū: uersus: can-
ticum de euangelio: laetania: et com-
pletum est. plane agenda matutina
uel uespertina non transeat aliquan-
do nisi in multo ordine oratio domi-

257
nica omnibus audientibus dicatur
a priore: propter scandalorum spinas
quae coriri solent. Ut conuenti per ipsi
us orationis sponsonem qua dicunt:
dimitte nobis sicut et nos dimittimus:
purgent se ab huiusmodi uitio. Cete
ris uero agendis ultima pars eius ora
tionis dicatur: ut ab omnibus respon
deatur: sed libera nos a malo.

IN natali^{is} sanctorum qualiter vigi
lie agantur. Capitulum. xiiii.

INSCOTORUM UERO FESTIUITATI
bus uel omnibus sollempnitatibus: si
cut diximus dominico die agendum
ita agatur. Excepto quod psalmi aut
antiphonae uel lectiones ad ipsum di
em pertinentes dicantur: modus aut
supra scriptus teneatur.

IN illa quibus temporibus dicatur.
Cap. xv.

ASCO. PASCHA USQUE PENTE
costen sine intermissione dicatur
alleluia. tam in psalmis quam in
responsoriis. A pentecosten autem us
que in caput quadragesimae: omni
bus noctibus cum sex posterioribus psal
mis: tantum ad nocturnos dicatur.
Omni uero dominica extra quadrage
simam cantica matutini: prima ter
tia sexta nonaque cum alleluia dicen
tur. Vespera uero iam cum antipho
na. Responsoria uero numquam di
cantur cum alleluia nisi a pascha
usque pentecosten.

**Qualiter diuina opera per diem
agantur. Capitulum. xvi.**

VTAT. PROPHETA SEPTIES.
in die laudem dixit tibi, qui septena
rius sacratus numerus a nobis sic im
plebitur: si matutino prima et ter

uae sextae nonae uesperae comple
 torique tempore nostrae seruitutis
 officia persoluamus. Quia de his di
 urnis horis dixit Septies in die laudem
 dixi tibi. Nam de nocturnis uigiliis
 idem ipse propheta ait. Media noc
 te surgebam ad confitendum tibi. Er
 go his temporibus referamus laudes
 creatori nostro super iudicia iusti
 ae suae. Adest matutinis prima ter
 tia sexta nona uespera completorio
 et nocte surgamus ad confitendum ei.

**Quantum psalmi per eadem horas
 dicendi sunt. Capitulum. xvii.**

IAM DE NOCTURNIS UEL MATU
 TINIS digessimus ordinem psalmodie.
 nunc de consequentibus horis uidea
 mus. prima hora dicantur psalmi
 tres singillatim et non sub una gloria.
 hymnus eiusdem horae. post uersum

ds in adiutorium meum intende: ante
quam psalmi incipiantur, Post exple
tionem uero trium psalmorum: reci
tetur lectio una: uersus et kirieleison
et missae s^t. Tertia uero - sexta et nona
eodem ordine celebretur oratio. Ad
est uersus - ymni earundem horarum:
terni psalmi - lectio - et uersus kirie
leison - et missae sunt. Si maior con
gregatio fuerit - cum antiphonis: siue
ro minor - indirectum psallantur.
Uespertina autem sinaxis quattuor
psalmis cum antiphonis terminetur.
Post quos psalmos lectio recitanda
est. Inde responsorium: ambrosia
nu, uersus - canticum de euangelio:
Lactaniae et oratio dominica. Et si
missae. Completorium autem triu
psalmorum dictione terminetur.
Qui psalmi directanei sine antiphona

dicendi sunt, post quos. ymnus eius,
dem horae. lectio una uersus. kirie
eleison: et benedictio: et missae fiant,

**XXVIII. Quo ordine psalmi dicendi
sunt. capitulum. xxiii.**

IN PRIMIS DICATUR UERSUS.
Deus in adiutorium meum intende: dñe
ad adiuuandum me festina. et gloria.
Inde ymnus unius cuiusque horae. De
inde prima hora dominica dicenda
quattuor capitula: psalmi centesimi
octau decimi. Reliquis uero horis
id est tertia sexta uel nona. terna ca
pitula supra scripti psalmi centesimi
octau decimi dicantur. Ad primam
autem secundae feriae dicantur tres
psalmi. id est primus secundus et sex
tus. Et ita per singulos dies ad primam
usque dominicam dicantur per ordi
nem terni psalmi: usque nonum deci

Glorias

mum psalmum. Ita sane ut nonus psal-
mus et septimus decimus parciantur
in binos. Et sic fit ut ad uigilias domini
ca semper a uicesimo incipiatur. Ad ter-
tiam uero sextam nonamque secun-
dae feriae: nouem capitula quae re-
siduae sunt. decentesimo octauo deci-
mo psalmo ipsa terna per easdem ho-
ras dicantur. Expensis ergo psalmo
centesimo octauo decimo duobus die-
bus: id est dominico et secunda feria.
Tertia feria iam ad tertiam sextam uel
nonam: psallantur terni psalmi: acen-
tesimo nono decimo usque ad centesi-
mum uicesimum septimum: id est psal-
mi nouem. Quique psalmi semper
usque dominicam per easdem horas
ita demum repetantur. In minorum nihil
domini ^{uic}lectionum uersuum disposi-
tione uniformi cunctis diebus seruata.

Et ita scilicet semper dominica acente
 simo octavo decimo incipietur. **In** vespe **Sequē** in **capit**
 ra autem cottidie quattuor psalmo **ps** **quo ordine ipi**
 rum modulatione canatur. **Qui** psal **dicendi sunt**
 m incipiantur acentesimo nono usq;
 centesimum quadagesimum septimum;
 exceptis his qui in diuersis horis ex eis
 sequestrantur. **A**dest acentesimo sep
 timo decimo usque centesimum uice
 simum septimum; et centesimo trice
 simo tertio; et centesimo quadagesi
 mo secundo; reliqui omnes in vespe
 ram dicendi sunt. **E**t quia minus ueni
 unt tres psalmi; ideo diuidendi sunt.
 qui in numero supra scripto fortiores
 inueniuntur. **A**dest centesimus trice
 simus septimus; et centesimus quadra
 gesimus tertius; et centesimus quadra
 gesimus quartus; **C**entesimus uero
 sextus decimus quia paruus est; cum

centesimo quintodecimo coniungatur,

Oigesto ergo ordine psalmorum uesper-
tinorum; reliqua id est lectiones res-
ponsorum. imni uersus uel cantica-

*eqt^r in caplo xvij sicut supra taxauimus impleantur. Ad
o ordine ipi psⁱ completorium uero cotidie idem psal
cendi sut,*

mi repetantur: id est quartus nonage-
simus; excentesimus tricesimus tertius;

Disposito ordine psalmodiae diurnae:
reliqui omnes psalmi qui super sunt
aequaliter diuidantur septem nocti-
um uigiliis; partiendo scilicet quinque
eos prolixiores sunt psalmi. Et duo-
decim per unam quamque constituantur
noctem; hoc praecipue commo-
nentes; sicuti forte haec distributio psal-
morum displicuerit; ordinet simeli-
us aliter iudicauerit. **O**mnino
disidatendatur: ut omni ebdomada
psalterium ex integro numero centum

31
quinquaginta psalmorum psalla-
tur. Et dominico die semper acapi-
te repetatur ad vigiliis. Quia nimis
inergenti deuotionis suae seruitium;
ostendunt monachi; qui minus psal-
terio cum canticis consuetudinarius
per septimane circulum psallunt.
Cum quando legamus sanctos patres nos-
tros unodie hoc strenue implese: quod
nos tepidi utram septimana integra
persoluamus.

De disciplina psallendi. Cap. xix.

VBIQUE CREDIMUS. DIUINA
esse praesentiam: et oculos domini in
omni loco speculari bonos et malos.
Maxime tamen hoc sine aliqua dubita-
tione credamus: cum ad opus diuinum
adsumimus. Ideo memores semper si-
mus: quod ait propheta: seruite domino
in timore. Et iterum, psallite sapienter.

Et in conspectu angelorum psallam tibi,
Ergo consideremus qualiter oportet
in conspectu diuinitatis et angelorum
eius esse! et sic stemus ad psallendum:
ut mens nostra concordet uoci nostrae;

De reuerentia orationis. Cap. xx.

SICUM HOMINIBUS POTENTI
bus uolumus aliqua suggerere: non
praesumimus nisi cum humilitate
et reuerentia: quanto magis dño doctri-
uerforum: cum omni humilitate et pu-
ritatis deuotione supplicandum est.
Et non in multa loquio: sed in puritate
cordis: et conpunctione lacrimarum:
nos exaudiri sciamus. Et ideo breuis
debet esse et pura oratio: nisi forte ex
affectu inspirationis diuinae gratiae
protendatur. In conuentu tamen om-
nino breuietur oratio: et facto signo a
priori omnes pariter surgant;

XXI De decanis monasterii quales esse debeant. XXI

SIMAIOR. FUERIT CONCRE
gatio: eligantur de ipsis fratribus
boni testimonii: et sanctae conuersa
tionis: et constituantur decani. Qui sol
licitudinem gerant super decanias sua
as: in omnibus secundum mandata
di et praeccepta abbatis sui. Qui decani
tales eligantur: in quibus abbas secu
rus partiat onera sua. Et non eligan
tur per ordinem: sed secundum uitae
meritum: et sapientiae doctrinam.

Quique decani si ex eis aliqua forte quis
inflatu superbia reperiatur fuerit re
prehensibilis: correptus semel et ite
rum atque tertio. Si emendare nolu
erit deiciatur: et aliter in loco eius qui
dignus est subrogetur. Et de praepo
sito eadem constituemus. **XXII**

XXII De modo dormiendi monachi. C.

SINGULI PER SINGULOS LEC-
tos dormiant, Lecti sterna pro
modo conuersationis secundum
dispositionem abbatis sui accipiant,
Si potest fieri: omnes in uno loco dor-
miant, Si autem multitudo non sint:
deni aut uiceni cum senioribus qui
super eos solliciti sint pausent, Can-
dela iugiter in eadem cella ardeat:
usque mane, Uesiti dormiant: et ^{no}
cincti angulis aut fumbus: et cultel-
los suos ad latus suum non habeant
dum dormiunt: ne forte per somnū
uulnerentur dormientes, Et ut para-
ti sint monachi semper: et facto signo
absque mora surgentes: festinent in
uicem se praecurrere ad opus dei: cum
omni tamen grauitate et mode sua,
Adulescentiores fratres iuxta se non
habeant lectos: sed permixti cum se-

In
 dñe de
 frequ
 recam

moribus; Surgentes uero ad opus di:
 inuicem se moderate cohortentur;
 propter somnolentorum excusati
 ones.

**De excommunicatione culpa
 rum. Capit. xxiii.**

S IQUIS FRATER CONTUMAX.
 aut inoboediens aut superbus
 aut murmurans uel in aliquo con
 trarius existens sc̄ae regulae; et pre
 ceptis seniorum suorum contemptor
 repertus fuerit; hic secundum dñi
 nostri praeceptum ammonetur semel
 et secundo secreto a senioribus suis; Si
 non emendauerit; obiurgetur publice
 coram omnibus; Si uero neque sic cor
 rexerit; si intellegit qualis poena sit
 excommunicationi subiaceat; Si aut
 improbus est; uindicta corporali subda
 tur.

**Qualis debeat esse modus
 excommunicationis. C. xxiiii.**

SECUNDOUM·MODUM·CUL
pae; ex communicationis uel dis
ciplinæ mensura debet extendi,
Quicquid parum modus- in abbatis
pendet iudicio; Siquis tamen frater
in leuioribus culpis inuenitur; amen
sae participatione priuetur; priuati
autem amensae consortio; ista extra
tio; ut in oratorio psalmum aut anti
phonam non imponat; neque lectio
nem recitet; usque ad satisfactionem,
Refectionem autem cibi post fratrum
refectionem solus accipiat. Ut si uer
bi gratia: fratres reficiunt sexta ho
ra: ille frater nona. Si fratres nona:
ille uespera: usque dum satisfactione
congrua ueniam consequatur;

LXXV De grauioribus culpis. Cap. xxv.

IS·AUTEM·FRATER·QUI·GRAUIO
ris·culpae·noxateneatur; suspendatur

34
amensa simul et ab oratorio. Nullus
ei frater in nullo iungatur confor-
tio: nec in conloquio. Solus sit ad opus
sibi iunctum: persistens in patienti-
ae luctu. Sciens illam terribilem a-
postoli sententiam dicentis: traditum
eiusmodi hominem in interitum carnis: // *Sathane*
ut spiritus saluus sit in die = dñi. Cibi autem
refectionem solus percipiat: mensura
uel hora quae praeciderit abbas ei com-
petere. Nec a quoquam benedicatur
transeunte: nec cibis quibus datur.

**LXXVI. De his qui sine iussione iungunt
se excommunicatis. Cap. xxvj.**

S IQUIS FRATER PRAESUMP-
serit sine iussione abbatis fratri
excommunicato quolibet modo
se iungere: aut loqui cum eo: uel man-
datum ei dirigere: similem sortiatur
excommunicationis uindictam.

**LXXVII QUALITER OBE BEAT ABBASSOL
LUCIUS ESSE CIRCA ENCOMMUNICA**

OMNISOLLICITUOTNECURA
abbas gerat: circa delinquentes
fratres quia non est opus sanis
medico: sed male habentibus. Et ideo
uti debet omnimodo ut sapiens me-
dicus: inmittere senpectas: id est seni-
ores sapientes fratres: qui quasi secre-
to consolentur fratrem fluctuantem:
et prouocent ad humilitatis satisfac-
tionem: et consolentur eum: ne abun-
dantiori tristitia absorbeat. Sed
sicut ait idem apostolus: Confirme-
tur in eo caritas: etoretur pro eo ab
omnibus. Magnopere enim debet
solicitudinem gerere abbas: et om-
ni sagacitate et industria curare:
ne aliquam deouibus sibi creditis per-
dat. Nouerit enim se infirmarum

curam suscepisse animarum: n̄ super
 sanas tyrannidem. Et metuat pro
 phetae comminationem: per quem
 dicit d̄s, quod crassum uidebatis: assu
 mebatis: et quod debile erat proicie
 batis. Et pastoris boni pium imitetur
 exemplum: qui relictis nonaginta no
 uem ouibus in montibus, abiit unam
 ouem quae errauerat quaerere. Tu
 ius infirmitati intantum compassus
 est: ut eam in sacris humeris suis digna
 retur inponere: et sic reportare ad
 gregem.

**De his qui sepius correpti
 non emendauerunt. Cap. xxviii.**

III. EMENDARE SOLUERUNT.

S IQUIS FRATER FREQUEN
 ter correptus pro qualibet culpa:
 fictiam excommunicatus non emen
 dauerit, acrior ei accedat correptio:
 Id est ut uerberum uindicta in eum p

cedat, quod sinec ita correxerit; aut
forte quod absit in superbia melatus
etiam defendere uoluerit opera sua:
tunc abbas faciat quod sapiens medi-
cus, si exhibuit fomenta: si unguenta
adhortationum: si medicamina diui-
narum scripturarum. Si ad ultimum
ustionem excommunicationis uel pla-
gas uirgarum: etiam si uiderit nihil
suam praeualere industriam. Adhibe-
at etiam quod maius est: suam et omni-
um fratrum pro eo orationem: ut dñs
qui omnia potest: operetur salutem
circa infirmum fratrem. Quod sinec
isto modo sanatus fuerit: tunc iam
abbas utatur ferro abscisionis: ut ait
apostolus, auferte malum ex uobis.
Et iterum, Infidelis si discedit discedat:
ne una ovis morbida - omnem gregem
contaminet. **ANNO VIII. SUIOEBCANI.**

**Si debeant iterum recipi fratres exeu-
tes monasterio. Cap. xxix.**

FRATER QUI PROPRIO VITIO
egreditur monasterio: si reuertitur aut p[er]uenit
si uoluerit: spondeat prius om-
nem emendationem pro quo egressus
est: et sic in ultimo gradu recipiatur:
ut ex hoc eius humilitas conprobetur,
quod si denuo exierit: usque tertio ita
recipiatur, iam postea sciens sibi om-
nem reuersionis aditum denegari.

**xxx. Pueri minori etate qualiter corri-
piantur. Cap. xxx.**

OMNIS ETAS UEL INTELLEC-
tus: proprias debet habere men-
suras, Ideoque quotiens puer uel
adulescentiores etate: aut qui minus
intelligere possunt quanta poena
sit excommunicationis. hi tales dum
delinquunt: aut ieiunium minus affli-

gantur / aut acris uerbis coercean-
tur; ut sanentur. **Regulae. s. m. xxxi**

Qualis debet esse cellerius monasterii.

CELLARARIUS, MONASTERII
eligatur de congregatione sapiens
maturis moribus sobrius non mul-
tum edax: non elatus: non turbolen-
tus: non iniuriosus: non tardus: non
prodigus: sed timens dñm. **Qui omni con-**
gregationi sit sicut pater. Curam ge-
rat de omnibus: sine iussione abba-
tis nihil faciat. **Quae iubentur custo-**
diat. fratres non contristet. **Siquis**
frater ab eo forte aliqua irrationabi-
liter postulat: non spernendo eum
contristet: sed rationabiliter cum
humilitate male petenti deneget.
Animam suam custodiat. Memor
semper illud apostolicum. **quia qui**
bene ministrauerit. gradum bonum

sibi adquirit. **I**nfirmorum infantu-
hospitum pauperumque cum omni
solicitudine curam gerat. **S**ciens sine
dubio quia pro his omnibus indie
iudicii rationem redditurus est. **O**m-
nia uasa monasterii cunctam que
substantiam, ac si altaris uasa sacra
ta conspiciat. **N**ihil ducat negligen-
dum, neque auaritia studeat, neque
prodigus sit, et estirpator substantie
monasterii: sed omnia mensurate fa-
ciat, et secundum iussionem abbatis,
humilitatem ante omnia habeat. **E**t
cui substantia non est qua tribuatur:
sermo responsionis porrigatur bo-
nus, sic scriptum est. **S**ermo bonus su-
per datum optimum. **O**mnia quae ei
iniunxerit abbas: ipsa habeat subcu-
ra sua. **A** quibus eum prohibuerit: non
praesumat. **F**ratribus constitutam

annonam sine aliquo t[em]po. uel mora
offerat: ut non scandalizentur. Me
mor diuini eloqui; quid mereatur
quis scandalizauerit unum de pusillis;
Si congregatio maior fuerit: solacia
ei dentur: a quibus adiutus: et ipse ae
quo animo impleat officium sibi co
missum, horis competentibus et den
tur quaedam sunt: et petantur que
petenda sunt: ut nemo perturbetur
neque contristetur in domo di.

**De sacramentis et rebus monaste
rii. Capitulum. xxxii.**

SUBSTANTIAM MONASTERII
in sacramentis uel uestibus seu
quislibet rebus; prouideat abbas fra
tres de quorum uita et moribus secu
rus sit; et eis singula ut utile iudicaue
rit consignet custodienda atque re
colligenda, Ex quibus abbas breuem

teneat; ut dum sibi in ipsa adsignata
 fratres uicis sim succedunt; sciat quid
 dat aut quid recipit. **S**iquis autem sor-
 dide aut negligenter res monaste-
 rii tractauerit; corripatur. **S**inon
 emendauerit; disciplinae regulari
 subiaceat. **xxviii** **S**i monachi de-
 beant aliquid proprium habere. **xxxiii**

PRAECEPTUM HOC UTIUM RA-
 dicitur amputandum est de monas-
 terio; ne quis praesumat aliquid da-
 re aut accipere sine iussione abbatis;
 neque aliquid habere proprium.
Nullam omnino rem; neque codicem
 neque tabulas; neque grafium; sed ni-
 hil omnino; quippe quibus nec cor-
 pora sua nec uoluntates licet habe-
 re in propria uoluntate. **O**mnia ue-
 ro necessaria a patre sperare monas-
 terii. **N**ec quicquam liceat habere

quod abbas non dederit: aut permise-
rit. Omniaque omnium sint commu-
nia: ut scriptum est. Nec quisquam
suum aliquid dicat uel praesumat.
Quod si quisquam hoc nequissimo uitio
deprehensus fuerit delectari: ammo-
neatur semel ceterum. Si non emen-
dauerit: correptioni subiaceat.

**Si omnes debeant equaliter
accipere necessaria. Cap. cxxiii.**

SICUT SCRIPTUM EST. OIUI
debat singulis prout cuique
opus erat. ubi non dicimus ut per-
sonarum quod absit acceptio sit: sed
infirmitatum consideratio. ubi qui
minus indiget: agat dō gratias: et non
contristetur. Qui uero plus indiget:
humilietur pro infirmitate: non ex-
tollatur pro misericordia. Et ita om-
nia membra erunt in pace. Ante om-

nia nemur mutationis malum pro
 qualicumque causa in aliquo quali
 cumque uerbo uel significatione ap
 pareat: quod si deprehensus quis fue
 rit: districtiori disciplina subdatur.

De septimana uis coquine. xxxv.

FRATRES ^{sibi} SIBI IN UICEM SER
 uiant: ut nullus excusetur a coqui
 nac officio: nisi aut egritudine aut
 in causa grauis utilitatis quis occupa
 tus fuerit: quia exinde maior mer
 ces et caritas adquiritur. In becilibus
 autem procurentur solacia: ut non
 cum trifutia hoc faciant: sed habeant
 omnes solacia secundum modum con
 gregationis: aut positionem loci. Si
 maior congregatio fuerit: cellarari
 us excusetur a coquina: uel si qui ut dixi
 mus maioribus utilitatibus occupan
 tur. Ceteri sibi seruiant inuicem sub

caritate, Egressus de septimana: sab-
bato munditias faciat, Linthea cum qui-
bus sibi fratres manus ac pedes tergunt.
lauet, Pedes uero tam ipse qui egredi-
tur quam ille qui intraturus est om-
nibus lauent, uasa ministerii sui mun-
da et sana cellarario ^{se} consignet, ut sci-
at quid dat aut quid recipit, Septima-
narii autem ante unam horam refec-
tionis accipiant super statutam anno-
nam singulas biberes et panem: ut ho-
ra refectionis sine murmuratione
et graui labore seruiant fratribus su-
is, Indiebus tamen sollempnibus usque
admissas sustineant, Intranses et exe-
untes ebdomadarii: in oratorio mox
matutinis finitis dominica: omnium
genibus prouoluantur: postulantes
pro se orari, Egrediens autem de sep-
timana dicat hunc uersum. Benedic

ui cellerario id
eni intranti con-
signet ✓

tus es dñe ds. qui adiuuisti me et con-
solatus es me, quod dicto tertio accep-
ta benedictione egrediens, subsequa-
tur ingrediens et dicat. **O**s in adiuto-
rium meum intende: dñe ad adiuuan-
dum me festina, Et hoc idem tertio re-
petatur ab omnibus. Et accepta bene-
dictione ingrediatur.

De infirmis fratribus. Cap. xxxij.

INFIRMORUM CURA ANTE OM-
nia et super omnia adhibenda est:
ut sicut reuera xpo ita eis seruiatur.

Quia ipse dixit: infirmus fui et uisitastis
me. Et quod fecistis uni de his minimis:
mihi fecistis. Sed et ipsi infirmi conside-
rent in honorem dei sibi seruari. Et non
superfluitate sua contriscent fratres
suos seruientes sibi, quia men patien-
ter portandi sunt: quia de talibus co-
piosior merces acquiritur. Ergo cura

maxima sit abbatu; ne aliquam negle-
gentiam patiantur. Quibus fratribus
infirmis sit cella super se deputata;
et seruator timens dñm. et diligen fac-
sollicitus. Balnearum usus infirmis
quotiens expedit offeratur. Sanis
autem et maxime iuuenibus tardi-
us concedatur. Sed et carniū esus
infirmis omnino debilibusque pro
reparatione concedatur. At ubi me-
liorati fuerint; a carnibus more soli-
to omnes abstineant. Curam autem
maximam habeat abbas: ne a cella-
riis aut seruatoribus neglegantur in-
firmi. Ad ipsum respicit quicquid
ad discipulis delinquitur. **xxxvii.**

De senibus ul' infantibus. Cap.

LICET. IPSA NATURE HUMANA
trahatur ad misericordiam in his
aetatibus senum uidelicet et infan-

benedictione: ingrechiatur adlegen-
dum. Et summum fiat silentium: ut
nullius musitatio uel uox: nisi solius
legentis ibi audiatur. **Q**uae uero neces-
saria sunt comedentibus et bibentibus:
sic sibi uicissim ministrent fratres: ut
nullus indigeat petere aliquid. **S**iquid
tamen opus fuerit: sonitu cuiuscumq;
signi potius petatur quam uoce. **N**ec
praesumat ibi aliquis de ipsa lectione
aut aliunde quicquam requirere: ne
datur occasio. **N**isi forte prior pro ae-
dificatione uoluerit aliquid breui-
ter dicere. **F**rater autem lector ebd-
omadarius accipiat mixtum prius qua-
incipiat legere: propter communi-
onem scam: et ne forte graue sit ei iei-
num sustinere. **P**ostea autem cum co-
quinae ebdomadarius et seruitor-
ibus reficiat. **F**ratres autem non per-

ordinem legant aut cantent: sed qui
adificent audientes,

De mensura ciborum Cap. xxxix

SUFFICERE CREDIMUS AD
refectionem cotidianam: tam sex
tae quam nonae: omnibus mensibus
cocta duo pulmentaria: propter di
uersorum infirmitates. Ut forte qui
ex illo non potuerit edere: ex alio refi
ciatur. Ergo duo pulmentaria cocta
fratribus omnibus sufficiant. Et si fue
rit unde poma aut nascentia legumi
num: addatur tertium. Pans libra
una propensa sufficiat indie: siue una
sit refectio: siue prandii et caene. Quod
si caenaturi sunt: decadem libra ter
tia pars acellarario ^{re} seruetur: reddenda
caenaturis. Quod si labor forte
factus fuerit maior: in arbitrio et po
testate abbatis erit: si expediat aliquid

augere: remota praecomnibus cra-
pula. Et ut numquam subripiat mo-
nacho indigeres: quia nihil sic con-
trarium est omni xpiano: quomodo

ut dñg nre: Videte **C**rapula **et** pueris uero minoris acta
te non eadem seruetur quantitas:
a vestra in tea sed minor quam maioribus; serua
a, Pueris **et** ta in omnibus paritate. **C**arnium
uero quadrupedum omnimodo ab
omnibus abstineatur comestio: pre-
ter omnino debiles egrotos.

De mensura potus. Cap. xl.

VNUSQUISQUE PROPRIUM
habet donum ex dō: alius sic ali-
us uero sic. Et ideo cum aliqua scru-
pulositate a nobis mensura uictus
aliorum constituitur. Tamen infirmos
contuentes inbecillitatem: credimus
eminam uini: singulis sufficere per
diem. quibus autem donat ds toleran

tiam abstinentiae: propriam se habi-
 tuos mercedem sciant, Quod si aut
 loci necessitas uel labor - aut ardor
 aestatis amplius poposcerit: in arbi-
 trio prioris consistat. **C**onsiderans
 in omnibus ne superet satietas aut
 ebrietas. **L**icet legamus uinum om-
 nino monachorum non esse, **S**ed quia
 nostris temporibus id monachis per-
 suaderi non potest: saltem uel hoc con-
 sentiamus: ut non usque ad satietatem
 bibamus sed parcius: quia uinum a pos-
 tatare facit etiam sapientes, ubi aut
 necessitas loci exposcit: ut nec supra
 scripta mensura inueniri possit: sed
 multo minus aut extoto nihil: bene-
 dicant dñm qui ibi habitant: et non mur-
 murent, **H**oc ante omnia ammonen-
 tes: ut absque murmurationibus sint,
IN QUIBUS HORIS OPORTEAT

no

Quibus horis oporteat reficere fr̄es. xli.

ASCO. PASCHA. USQUE. PENTE
COSTEN. ad sextam reficiant fratres.
et ad seram cenent. A pentecosten
autem tota aestate si labores agro
rum non habent monachi: aut nimi
etas aestatis non perturbat. quarta
et sexta feria ieiunent usque ad no
nam: reliquis diebus ad sextam pran
deant. Quaeptandiu sexta si opera
in agris habuerint: aut aestatis fer
uor nimius fuerit: continuanda erit
et in abbatis sit providentia. Et sic
omnia temperet atque disponat:
qualiter et animae saluentur: et quod
faciunt fratres absque iusta murmu
ratione faciant. Ab idibus autem sep
tembris usque ad caput quadra
gesimae: ad nonam semper reficiant.
In quadagesima uero usque in pascha

ad uesperam reficiant. Ipsa tamen
 uespera sic agatur: ut lumine lucerne
 non indigeant reficientes: sed luce ad
 huc diei omnia consummentur. Sed
 et omni tempore siue caenae siue re-
 fectionis: hora sic temperetur: ut lu-
 ce fiant omnia.

Est post comple-

torium nemo loquatur. Cap.

Nemo loquatur. xliij.

O MNI TEMPORE SILENTI-
 um debent studere monachi:

maxime tamen nocturnis horis. Et
 ideo omni tempore siue ieiunii siue
 prandii: si tempus fuerit prandii mox ut
 surrexerint a cena: sedeant omnes
 in unum: et legat unus conlationes
 uel uitas patrum: aut certe aliud quod
 aedificet audientes. Non autem epita-
 ticum aut regum: quia infirmis in-
 tellectibus non erit uale illa hora

hanc scripturam audire. **A**liis uero
horis legantur. **S**i autem ieiunii di-
es fuerint: dicta uespera paruo in-
teruallo mox accedant ad lectionem
conlationum ut diximus; et lectus quat-
tuor aut quinque foliis uel quan-
tum hora permittit: omnibus inu-
num concurrentibus per hanc mora
lectionis: si quis forte in adsignato si-
bi commisso fuit occupatus: omnes
ergo in unum positi compleant. **E**x-
euntes a completoris: nulla sit licen-
tia denuo cuiquam loqui aliquid,
Quod si uentus fuerit quisquam pre-
uaricare hanc taciturnitatis regu-
lam: graui uindictae subiaceat. **E**x-
cepto si necessitas hospium super-
uenerit: aut forte abbas alicui aliquid
iusserit. **Q**uod tamen et ipsum cum
summa grauitate et moderatione

Stuerent

honestissime fiat. De his qui ad opus
 dei uel ad mensam tarde occurrunt. xlvij

DENSA CO. VARDE OCCURRANT.

AD HORAM. DIUINI. OFFICII.
 mox ut auditum fuerit signum: re-
 lictis omnibus quae libet fuerint
 in manibus: summa cum festinatio-
 ne curratur. Cum grauitate tamen:
 ut non scurrilitas inueniat fomitem.
 Ergo nihil operi di praeponatur, quod
 si quis ad nocturnas uigilias post glo-
 riam psalmi nona gesimi quartae que
 propter hoc omnino protrahendo
 et morose uolumus dici non occurre-
 rit: non stet in ordine suo in choro:
 sed ultimus omnium stet: aut in loco
 quem talibus negligentibus seorsum
 constituuerit abbas. ut uideatur
 ab ipso uel ab omnibus: usque dum
 completo opere di: publica satisfac-

tione paeniteat. **I**deo autem eos in ul-
timo aut seorsum iudicauimus debe-
re stare: ut uisi ab omnibus uel pro ip-
sa uerecundia sua emendentur. **N**ā
si foris oratorium remaneant: erit
forte talis quis aut recloccet et
dormiat: aut certe sedeat sibi foris
uel fabulis uacet: et datur occasio ma-
ligno. **S**ed ingredia-tur intro: ut nec
totum perdat: et de reliquo emen-
detur. **D**iurnis autem horis qui ad o-
pus dī post uersum et gloriam primi
psalmi qui post uersum dicitur oc-
currerit: lege qua supra diximus in
ultimo stet: nec praesumat sociari
choro psallentium usque ad satis fac-
tionem: nisi forte abbas licentiam de-
derit p̄missione sua. **I**ta tamen
ut satis faciat reus ex hoc. **A**d mensam
autem qui ante uersum non occurre-
re. **H**is qui ad op̄g dei uel ad mensam tarde uenerunt.

legit in caplo
tragesimo 3o.
his qui ad op̄g

rit: ut simul omnes dicant uersum et
orent: et sub uno omnes accedant ad
mensam; qui per negligentiam suam
aut uicium non occurrerit: usque ad
secundam uicem pro hoc corripatur.
Sidenuo non emendauerit: non per
mittatur ad mensae communis par
ticipationem. Sed sequestratus a con
sortio omnium: reficiat solus: sublata
ei portione sua de uino: usque ad sa
tisfactionem et emendationem. **S**i
militer autem patiatur: qui et ad il
lum uersum non fuerit presens: qui
post cibum dicitur. **E**t ne quis prae
sumat ante statutam horam uel pos
tea: quicquam cibi aut potus prae su
mere. **S**ed et cui offertur aliquid a
priore et accipere rennuerit: hora
qua desiderauerit hoc quod prius re
cusauit: aut aliud omnino nihil per

apiat; usque ad emendationem con-
gruam. **De his qui excommunican-
tur quomodo satisfaciunt. plim.**

UR. QUOMODO SANS FACIANT.

QUI PRO GRAUIORIBUS CUL-
PIS. A ORATORIO ET MENSA EXCOM-
MUNICATUR. HORA QUAE OPUS
DI IN ORATORIO PERCELEBRATUR. ANTE
FORES ORATORII PROSTRATUS IACEAT. NI-
HIL DICENS. NISI TANTUM POSITO INTER
RA CAPITE. STRATUS PRONUS OMNIUM DE
ORATORIO EXEUNTIUM PEDIBUS. ET HOC
TAM DIU FACIAT. USQUE DUM ABBAS IU-
DICAUERIT SATIS FACTUM ESSE. Quidam
IUS SUS A ABBATE UENERIT. UOLUAT SE
IPSIUS ABBATIS. DEINDE OMNIUM UESTI-
GUS FRATRUM UT OREM PRO IPISO. ET
TUNC SI IUS FERIT ABBAS RECIPIATUR IN
CHORO UEL IN ORDINE. QUO ABBAS DECRE-
UERIT. Ita sane: ut psalmum aut lec-

tionem uel aliud quid non praesumat
 in oratorio inponere: nisi iterum ab
 bas iubeat. Et omnibus horis dum com-
 pletur opus dei proiciat se in terram
 in loco quo stat: et sic satisfaciat: us-
 que dum ei iubeat iterum abbas: ut qui
 escat iam ab hac satisfactione, qui ue-
 ro proleuibus culpis excommunican-
 tur: tantum amensa: in oratorio satis-
 faciant: usque ad iussionem abbatis:
 hoc perficiant: usque dum benedicat
 et dicat sufficit.

Capit. xlv.

De his qui falluntur in oratorio.

Siquis dum pronuntiat
 psalmum responsorium antipho-
 nam uel lectionem fallitur: nisi
 satisfactione ibi coram omnibus hu-
 miliatus fuerit: maiori uindicta sub-
 iaceat. Quippe qui noluit humiliter
 corrigere: quod neglegentia de-

liquit, Infantes autem pro tali culpa
uapulent, **De his qui in alijs qui**
liberis rebus delinquit. xlvj.

SUB REBUS. OBLINQUANT.
SIQUIS. DUM. IN. LABORE. quo
uis. in coquina. in cellario. in muni-
terio. in pistrino. in horto. in arte ali-
qua dum laborat; uel in quocumque
loco aliquid deliquerit; aut fregerit
quippiam. aut perdidit; uel aliud
quid excesserit. tibi et non ueniens con-
tinuo ante abbatem uel congregatio-
nem. ipse ultro satisfecerit; et prodi-
derit delictum suum; dum per alium
cognitum fuerit; maiori subiaceat
emendationi, Si animae uero peccati
causa fuerit latens; tantum abbati aut
spiritualibus senioribus pate faciat; qui
sciant curare et sua et aliena uulnera;
non detegere et publicare,

// ubi

¶ XLVII De operi manuum cotidiana. ¶

NUNTIANOA. HORA. OPERIS. **¶**
di die noctuque sit cura abbatis;
aut ipse nuntiare; aut tali solli-
cito fratri iungat hanc curam; ut
omnia horis competentibus comple-
antur; **¶** psalmos autem uel antipho-
nas post abbatem ordine suo quibus-
uis sum fuerit imponant; Cantare
autem et legere non praesumat ni-
si qui potest ipsum officium implere;
ut edificentur audientes; Quodcum-
humilitate et grauitate et tremore
fiat; et cui iusserit abbas. **¶**

De ope m
um cotid
Ca. XLVII

¶ XLVIII De quadragelime obseruacoe. ¶

OSTIAS INIMICA EST
animae. Et ideo certis tempo-
ribus occupari debent fratres
in labore manuum. Certis iterum ho-
ris in lectione diuina. Ideoque hac

dispositione credimus utraque tem
pora ordinari. **I**dest ut pascha us
que ad kalendas octobres ^{la} mane ex
cuntes a prima usque horam pene
quartam laborent quod necessari
um fuerit. **A**b hora autem quarta us
que ad horam quasi sextam lectioni
uacent, post sextam autem surgen
tes a mensa pausent in lectulis suis
cum omni silentio. **A**ut forte qui uo
luerit legere sibi sic legat: ut alium
non inquietet. **E**t agatur nona tem
perius mediante octaua hora. **E**t iter
um quod faciendum est operentur
usque ad uesperam. **S**i autem necessi
tas loci aut paupertas exegerit: ut ad
fruges recolligendas perse occupen
tur: non contristentur. **Q**uia tunc ue
re monachi sunt: si labore manuum
suarum uiuunt: sicut et patres nostri

2. Die
uenerit
uferat
y. **V**
caudi
ratione
uedit
h. h. am
urac
au.

et apostoli, Omnia tamen mensura
 te fiant; propter pusillanimes. **¶** *Sequitur in caplo q*
 lendis autem octobribus usque ad *gesimo octavo d*
 caput quadagesimae; usque in ho *manuū cottidū*
 ram secundam plenam lectioni uac
 cent, hora secunda agatur tertia;
 et usque nonam in opus suum labo
 rent quod eis iniungitur, **¶** Facto aut
 primo signo nonae hora⁶e: disiun
 gant ab opera sua singuli; et sint para
 ti dum secundum signum pulsaue
 rit, **¶** Post refectionem autem uacent
 lectionibus suis aut psalmis, **¶** In qua
 dragesimae uero diebus a mane us
 que ad tertiam plenam uacent lecti
 ombus suis, **¶** Et usque decimam hora
 plenam operentur quod eis iniungi
 tur, **¶** In quibus diebus quadagesime
 accipiant omnes singulos codices de
 bibliotheca; quos per ordinem exan

tegro legant, qui codices in caput
quadragésimae dandi sunt. **A**n
omnia sane deputentur unus aut duo
seniores: qui circumcant monaste
rium horis quibus uacant fratres
lectioni: et uideant ne forte inuenia
tur frater accidiosus qui uacat otio
aut fabulis: et non est intentus lec
tioni: et non solum sibi inutilis est:
sed etiam alios distollit. **H**ic talis si
quod absit repertus fuerit: corrip
atur semel et secundo. **S**i non emen
dauerit: correptioni regulari sub
iaceat: taliter ut ceteri timeant. **N**e
que frater ad fratrem iungatur ho
ris incompetentibus. **D**ominicorū
die lectioni uacent omnes: exceptis
his qui uariis officiis deputati sunt.
Si quis uero ita negligens et desidiosus
fuerit: ut non uelit aut non possit

meditari aut legere: iniungatur ei
opus quod faciat ut non uacet. Fra-
tribus infirmis aut delicatis talis ope-
ra aut ars iniungatur: ut nec otiosi
sint: nec uolentia laboris oppriman-
tur: aut effugentur. Quorum imbe-
cillitas ab abbate consideranda est.

De quadagesime obseruatione ca^m xlix
LICEIT OMNI TEMPORE UI-
 TA monachi quadagesimae de-
 bet obseruationem habere: tamen
 quia paucorum est ista uirtus: ideo
 suademus istis diebus quadagesi-
 mae omni puritate uitam suam cus-
 todire: omnes pariter et neglegenti-
 as aliorum temporum his diebus scis
 diluere. Quod tunc digne fit: si ab
 omnibus uitiis temperamus. Oratio
 cum fletibus: lectioni et concup-
 tionum cordis: atque abstinentiae ope

tam damus, Ergo his diebus augeamus nobis aliquid solito penso seruitutis nostrae; orationes peculiares: ciborum et potus abstinentiam. Ut unusquisque super mensuram sibi indictam; aliquid propria uoluntate cum gaudio sci sps offerat dō. **I**dest subtrahat corpori suo de cibo de potu de somno; de loquacitate de curritate. Et cum spiritalis desiderii gaudio scē pascha expectet. Hoc ipsum tamen quod unusquisque offerat abbati suo suggerat; et cum eius fiat oratione et uoluntate. quia quod sine permissione patris spiritalis fit; praesumptioni deputabitur; et uanae gloriae non mercedi. Ergo cum uoluntate abbatis omnia agenda sunt.

¶ DE FRATRIBUS QUI LONGE ABORA

FORIO. LABORANTIA QUINQUIA SUNT.

FRATRES QUI OMNINO LONGE SUNT IN LABORE: ET NON POSSUNT OCCURRERE HORA COMPETENTI AD ORATORIUM: ET ABBAS HOC PERPENDIT quia ita est: AGANT IBIDEM OPUS DEI ubi OPERANTUR CUM TREMORE DIVINO: FLECTENTES GENUA. SIMILITER QUI IN ITINERE DIRECTI SUNT: NON EOS PRAETEREANT HORAE CONSTITUTAE: SED UT POSSUNT AGANT IBI: ET SERUITUTIS PENSUM NON NEGLEANT REDDERE.

IN OPERARIIBUS QUI NON LONGE SAUIS. PRO. FUCIS CUNTA.

FRATER QUI PRO QUOUIS RESPONSIO DIRIGITUR: ET EA DIE SPERATUR REVERTI AD MONASTERIUM: NON PRAESUMAT FORIS MANDUCARE: ETIAM SI OMNINO ROGETUR A QUOUIS: NISI FORTE EI AB ABBATE SUO PRAECIPIATUR. **QUOD**

si aliter fecerit excommunicetur.
LIII. DE ORATORIO MONASTERII.

ORATORIUM. HOC EST QUOD
dicitur: nec ibi quicquam aliud
geratur aut condatur. Expleto
opere dei omnes cum summo silentio
exant: et habeatur reuerentia deo.
Ut siater qui forte sibi peculiariter
uult orare: non impediatur alteri
us in probitate, ^{et} sed si alter uult sibi
forte secretius orare: simpliciter in-
treat: et oret: non in clamosa uoce: sed
in lacrimis et intentione cordis. Er-
go qui simile opus non facit: non per-
mittatur explicito opere dei remora-
ri in oratorio: sicut dictum est: ne ali-
us impedimentum patiatur.

LIIII. DE HOSPIBUS SUSCIPIONIS.

OMNES SUPERUENIENTES
hospites: tanquam xps suscipi

antur. Quia ipse dicitur us est: hospes
fui et suscepistis me. Et omnibus con-
gruus honor exhibeatur: maxime
domesticis fidei et peregrinis; Ut ergo
nuntiatus fuerit hospes: occurratur
ei a priore uel a fratribus cum omni
officio caritatis; Et primitus orent
pariter: et sic sibi socientur in pace;
Quod pacis osculum non prius offera-
tur: nisi oratione praemissa: prop-
ter inlusiones diabolicas; In ipsa
autem salutatione omnis exhibea-
tur humilitas; Omnibus uenientibus
siue discedentibus hospitibus: incli-
nato capite uel prostrato omni cor-
pore in terram xps in eis adoretur;
quies suscipitur; Suscepti autem hos-
pites ducantur ad orationem; Et pos-
tea sedeat cum eis prior aut cuius
seruit ipse; Legatur coram hospite lex

diuina: ut edificetur. Et post haec
omnis ei exhibeatur humanitas. Ie-
iunium a priore frangatur propter
hospitem: nisi forte praecipuus sit
dies ieiunii; qui non possit uiolari.

Fratres autem consuetudines ieu-
niorum prosequantur. **A**quam in
manibus abbas hospitibus det, pe-
des hospitibus omnibus tam abbas
quam cuncta congregatio lauet.

Quibus lotis: hunc uersum dicant.
Suscepimus de misericordiam tuam:
in medio templi tui. **P**auperum et
peregrinorum maxime susceptio-
nis cura sollicitate exhibeatur: quia
in ipsis magis xps suscipitur. **N**am
diuitum terror: ipse sibi exigit ho-

ut in capto. liij. no. rem. **C**oquina abbatis et hospi-
tibus suum super se sit. **U**t in certis horis
ipiendis, super uenientes hospites quinum

quam desunt monasterio: non in qui
etentur fratres. Inquam coquam
ad annum ingrediantur duo fratres;
qui ipsum officium bene impleant.
Quibus ut indigent solacia amminis
trentur: ut absque murmuratione
seruiant. Et iterum quando occupa
tionem minorem habent: exeant
ubi eis imperatur in opera. Et non so
lum ipsi sed et in omnibus officis
monasterii ista sit consideratio: ut
quando indigent solacia accommo
dentur eis: et iterum quando uacant
oboediant imperanti. Item et cellam
hospitum habeat ad signatam frater:
cuius animam timor dei possidet: ubi
sint lecti strati sufficienter: et domus
dei a sapientibus et sapienter amminis
tretur. Hospitibus autem cui non pre
cipitur: nullatenus societur neque

conloquatur. Sed si obuiauerit aut
uiderit: salutatis humiliter iudiciū
est: expeita benedictione pertran
seāt: dicens sibi non licere ^{sol.} loqui cū
hospite,

¶ **NUM** **S** **U** **D** **E** **B** **E** **A** **T** **U** **R** **M** **O** **N** **A** **C** **H** **U** **S** **L** **I** **T** **T** **E** **R** **A** **S** **U** **E** **L** **A** **L** **I** **Q** **U** **O** **S** **U** **S** **C** **I** **P** **E** **R** **E** **.**

N **U** **L** **L** **A** **T** **E** **N** **U** **S** **L** **I** **C** **E** **A** **T** **M** **O**
nacho neque a parentibus: ne ^{suis}
que a quoquam hominum: nec
sibi inuicem litteras eulogias uel
quaelibet munuscula accipere aut
dare: sine praecepto abbatis. Quod
si etiam a parentibus suis ei quicquā
directum fuerit: non praesumat
suscipere illud: nisi prius indicatum
fuerit abbati. Quod si iusserit susci
pi in abbatis sit potestate: cui illud
iubeat dari. Et non contristetur fra
ter cui directum fuerat: ut non detur

occasio diabolo, quia autem aliter
praesumpserit: disciplinae regu-
lari subiaceat. **DE FRATRUM.**

DE VESTIMENTARIIS: uel CALIGARIIS.

VESTIMENTA FRATRIBUS.
secundum locorum qualitate
ubi habitant: uel aerum tempe-
riem dentur. Quia in frigidis regi-
onibus amplius indiget: in cali-
dis uero minus. Haec ergo conside-
ratio. penes abbatem est. Nos ta-
men mediocribus locis sufficere
credimus monachis per singulos
cucullam et tunicam. Cucullam in
hieme uillosam. In aestate puram
aut uetustam: et scapulare propter
opera. Indumenta pedum pedules
et caligas. De quarum rerum omni-
um colore aut grossitudine non cau-
sentur monachi: sed quales inue-

niri possunt in prouintia qua de-
gunt: aut quod uilius comparari
possit. Abbas autem de mensura
prouideat: ut non sint curta ipsa ues-
timenta utentibus ea: sed mensura-
ta. Accipientes noua: uetera semper
reddant in praesenti: reponenda
inuestiario propter pauperes. Suf-
ficit enim monacho duas tunicas
et duas cucullas habere propter
noctes: et propter lauare ipsas res.
Iam quod supra fuerit - superfluum
est: amputari debet. Et pedules: et
quodcumque est uetus: reddant
dum accipiunt nouum. Femoralia
hi qui in uia diriguntur de uestiario
accipiant: quae reuertentes lota
ibi restituant. Et cucullae et tunicae
sint aliquanto a solito quas habent
modice meliores. Quas exeuntes

inuiã accipiant deuestiario: et re-
uertentes restituant, Stramenta
autem lectorum sufficiant mat-
ta sagum et lena et capitale. Qui
tamen lecti ab abbate scrutandi
sunt: propter opus peculiare: ne
inueniatur, Et si cui inuentum fue-
rit: quod ab abbate non accepit.
grauissimae disciplinae subiaceat,
Et ut hoc vitium peculiare radici-
tus amputetur: dentur ab abbate
omnia quae sunt necessaria. Id est
cuculla tunica pedules caligae
bracile cultellus grafium acus
mappula tabulae: ut omnis au-
feratur necessitatis excusatio, Quo
tamen abbate semper confidere-
tur illa sententia actuum aposto-
lorum: quia dabatur singulis pro
ut cuique opus erat, Ita ergo et abbas

consideret infirmitates indigentiu;
non malam uoluntatem inuidenti
um. In omnibus tamen iudiciis suis:
di retributionem cogitet.

LVI. DE MENSA ABBATIS.

MENSA ABBATIS CUM HOS-
PITIBUS ET PEREGRINIS SIT SEM-
PER, QUOTIENS TAMEN MINUS
SUNT HOSPITES: QUOS UULT DE FRATRIBUS
UOCARE: IN IPSIUS SIT POTESTATE. SENIO-
RES TAMEN UNUM AUT DUOS: SEMPER
PRAECIPUAT: CUM FRATRIBUS DIMITTENDUMS: PROPTER
DISCIPLINAM.

LVII. DE ARTIFICIBUS IN MONASTERIO.

ARTIFICES SIBI SUNT IN MONAS-
TERIO: CUM OMNI HUMILITATE FACI-
ANT IPSAS ARTES: SI PERMISERIT AB-
BAS, QUOD SI ALIQUIS EXEIS EXTOLLITUR
PRO SCIENTIA ARTIS SUAE: EO QUOD UIDEA-
TUR ALIQUID CONFERRE MONASTERIO:

hictalis erigatur ab ipsa arte: et de
 nuo per eam non transeat: nisi forte
 humiliato ei iterum abbas iubeat,

Siquid uero ex operibus artificum ue
 nundandum est: uideant ipsi per
 quorum manus transigenda sunt:
 ne aliquam fraudem praesumant

presumat pferre m

Memorentur semper ananiae et sa
 firae: ne forte mortem quam illi in
 corpore pertulerunt: hanc isti uel
 omnes qui aliquam fraudem de re
 bus monasterii fecerint in animas
 patiantur. In ipsis autem pretiis
 non subripiat auaritia malum: sed
 semper aliquantulum uilius detur:
 quam ab aliis saecularibus dari po
 test: ut in omnibus glorificetur ds.

LXVIII. DE DISCIPLINA SUSCIPIEN

NORUM FRATRUM.
 OUTIER. UENIENS. QUIS AD

conuersionem: non ei facilis tribuatur ingressus: sed sicut ait apostolus: probate spiritus si ex deo sunt. Ergo si ueniens perseverauerit pulsans: et inlatas sibi iniurias et difficultatem ingressus post quattuor aut quinque dies uisus fuerit patienter portare: et persistere petitioni suae annuatim ingressus: et sit in cella hospitum paucis diebus, postea autem sit in cella nouitiorum; ubi meditetur et manducet et dormiat. Et si senior ei talis deputetur: qui apud sit ad lucrandas animas: qui super eum omnino curiose intendat: et sollicitus sit: si reuera deum quaerit: si sollicitus est ad opus dei: ad obediendam: ad obprobria: praedicentur ei omnia dura et aspera: perque iur ad deum. Si promiserit de stabilitate

suae per scuerantia. post duorum
 mensum circulum. legatur ei haec re-
 gula per ordinem. et dicatur ei. Ecce
 lex sub qua militare uis. si potes ob-
 seruare ingredi. si uero non potes.
 liber discede. **S**i adhuc steterit. tunc
 ducatur in supradictam cellam noui-
 tiorum. et iterum probetur in omni
 patientia. **E**t post sex mensum cir-
 culum relegatur ei regula. ut sciat
 ad quod ingreditur. **E**t si adhuc stat.
 post quatuor menses iterum rele-
 gatur ei eadem regula. **E**t si habita-
 secum deliberatione promiserit se
 omnia custodire. et cuncta sibi impe-
 rata seruare. tunc suscipiatur in con-
 gregatione. sciens a lege regulae
 constitutum. quod ei ex illa die non
 liceat egredi de monasterio. nec col-
 lum excutere de subiugo regulae.

Sequi in implo-
 de disciplina
 piendoru f

*q^uo in caplo. lxxij.
disciplina suscipi
onū fēn,*

quem sub tam morosa deliberati
one licuit aut excusare aut susci
pere. **S**uscipiendus autem mora
torio coram omnibus promittat
destabilitate sua: et conuersione
moram suorum: et obedientia:
coram dō et scis eius. ut si aliquan
dō aliter fecerit: ab eo se damnan
dum sciat quem inridet. De qua
promissione sua faciat petitionem
ad nomen scōrum quorum reliquie
ibi sunt: et abbas praesentis. Quam
petitionem manu sua scribat: aut
certe si non scit litteras: alter ab eo
rogatus scribat. Et ille nouicius
signum faciat: et manu sua eam su
per altare ponat. Quam dum impo
suerit: incipiat ille nouicius mox
hanc uersum. **S**uscipe me dñe secun
dum eloquium tuum et inuam: et

ne confundas me ab expectatione
mea, **Q**uem uersum omnis congrega
tio tertio respondeat: adiungentes
gloria patri, **T**unc ille frater noui
cius prosternatur singulorum pe
dibus: ut orent pro eo. **E**tiam ex il
la hora in congregatione reputetur,
Res si quas habet: aut erogat
prius pauperibus: aut facta sollemp
niter donatione conferat monas
terio: nihil sibi reseruans ex omni
bus. **Q**uipe qui ex illo die nec pro
prii corporis potestatem se habitu
rum sciat, **M**ox ergo in oratorio exua
tur rebus propriis quibus uestitus
est: et induatur rebus monasterii,
Illa autem uestimenta quibus exu
tus est: reponantur in uestiario con
seruanda. **U**t si aliquando suadenti
diabolo consenserit: integrediatur

demonasterio quod absit: tunc ex
utus rebus monasterii proiciatur,
Illam tamen petitionem eius quam
desuper altare abbas tulit non re
cipiat: sed in monasterio reserue
tur.

**LVIII. DE FILIIS NOBILIBUS AUT PAU
PERUM QUI OFFERUNTUR.**

S IQUIS FORTE DE NOBILIBUS
offert filium suum dō in monas
terio: si ipse puer minori aeta
te est: parentes eius faciant peti
tionem quam supradiximus: et cum
oblacione ipsam petitionem et
manum pueri inuoluant in palla
altaris: et sic eum offerant, Ore
bus autem suis faut in presenti peti
one promittant: sub iure iuran
do: quia numquam per se: num
quam per suffectam personam, nec

quolibet modo ei aliquando aliquid
 dent aut tribuant occasionem ha-
 bendi, vel certe si hoc facere nolu-
 erint: et aliquid offerre uoluerint
 in aelemosynam monasterio pro
 mercede sua faciant: ex rebus quas
 dare uolunt monasterio donatio-
 nem; reseruato sibi si ita uoluerint
 usu fructuario. Atque ita omnia
 obseruantur; ut nulla suspicio re-
 maneat puero: per quam deceptus
 perire possit quod absit: quod ex
 perimento didicimus. Similiter
 autem et pauperiores faciant, qui
 uero ex toto nihil habent: simpli-
 citer petitionem faciant: et cum
 oblatione offerant filium suum
 coram testibus.

BITVARE.

**IN DESACERDOTIIBUS QUI FORTE
 UOLUERINT IN MONASTERIO HA**

Siquis. DE ORDINE. SACER
dotum. in monasterio se suscipi
rogauerit; non quidem ei citius
adsentiat; Tamen si omnino per
stiterit in hac supplicatione: sciat
se omnem regulae disciplinam ser
uaturum; ne aliquid ei relaxabitur.
Ut sit sicut scriptum est: amice ad quod
uenisti; Concedatur ei tamen post
abbatem stare: et benedicere a iunioribus
satis tenere: si tamen iusserit ei abbas;
Si alia nullatenus aliqua praesumat:
sciens se disciplinae regulari subdi
tum; et magis humilitatis exempla
omnibus det; Et si forte ordinatio
nis aut alicuius rei causa fuerit in mo
nasterio: illum locum ad tendat quo
~~.....~~ ingressus est in mo
nasterio: non illum quieti pro reue
rentia sacerdoti concessus est. Cle

ricorum autem si quis eodem deside-
rio monasterio sociare uoluerit;
loco mediocri collocentur. Et ipsi
tamen si promittunt de observa-
tione regulae uel propria stabili-
tate.

**LXXI. DE MONACHIS PERE-
GRINIS. QUALITER SUSCIPIANTUR.**

Siquis monachus pere-
grinus de longinquis prouin-
ciis superuenerit: si pro hospi-
te uoluerit habitare in monaste-
rio; et contentus est consuetudine
loci quam inuenerit; et non forte su-
perfluitate sua perturbat monas-
terium; sed simpliciter contentus
est quod inuenerit; suscipiatur quan-
to tempore cupit; si qua sane ratio-
nabiliter. et cum omni humilitate
caritatis repraehendit aut ostendit;
tractet abbas prudenter ne forte

pro hoc ipso cum dñs direxerit. Si
uero postea uoluerit stabilitatem
suam firmare: non rennuatur talis
uoluntas: et maxime ^q tempore hos-
pitalitatis potuit eius uita dinosci.
Quod si superfluus aut uiciosus inuen-
tus fuerit tempore hospitalitatis:
non solum non debet sociari corpo-
ri monasterii: uerum etiam dicatur
ei honeste ut discedat: nec eius mise-
ria etiam alii uiciantur. Quod si non
fuerit talis qui mereatur proici: non
solum si petierit suscipiatur con-
gregationi sociandus: uerum etiam
suadeatur ut stet: ut eius exemplo
alii erudiantur. Et quia in omni lo-
co unidño seruitur: uni regi mili-
tatur. Quò si etiam talem esse per-
spexerit abbas: liceat eum in supe-
riori aliquantum constituere loco.

69
Non solum autem monachum; sed etiam
de supra scriptis gradibus sacer-
dotum uel clericorum stabilire po-
test abbas maiori quam ingrediun-
tur loco; si eorum talem perspexerit
uitam esse. **C**auere autem ab-
bas ne aliquando de alio noto mo-
nasterio monachum ad habitan-
dum suscipiat; sine consensu abba-
tis eius; aut litteris commendaticis;
quia scriptum est: quod tibi non uis
fieri; alii ne feceris;

LXXII. DE SACERDOTIBUS MONASTERII.

Siquis abbas sibi presbi-
terum uel diaconem ordinari pe-
tuerit; de suis eligat qui dignus
sit; sacerdotio fungi. **O**rdinatus autem
caueat elationem aut superbiam;
nec quicquam praesumat nisi quod
ei ab abbate precipitur; sciens se

multo magis disciplinae regulari
subdendum: ne occasione sacerdo
ti obliuiscatur regulae oboedien
tiam et disciplinam: sed magis ac
magis in dñm proficiat. **L**ocum ue
ro illum semper adtendat quo in
gressus est in monasterium: prae
ter officium altaris: et si forte elec
tio congregationis et uoluntas ab
batis prouitae merito eum pro
mouere uoluerint. **Q**ui tamen re
gulam decanis uel praepositis con
stitutam sibi seruare sciat: quod si
aliter praesumpserit: non sacer
dos sed rebellio iudicetur. **E**t sae
pe ammonitus: si non correxerit:
etiam episcopus adhibeatur in tes
timonium. **Q**uod si nec sic emenda
uerit: clarescentibus culpis proici
atur de monasterio: sita mentalis

121 62
fuerit eius contumacia: ut subdi
aut oboedire regulae nolit,

IN III DE ORDINE CONGREGATIONIS.

ORDINES SUOS IN MONAS
terio ita conseruent: ut conuer
sionis tempus: et uitae meri
tum discernit utque abbas consti
tuerit, qui abbas non conturbet
gregem sibi commissum: nec qua
si libera utens potestate iniuste
disponat aliquid: sed cogitet sem
per quia de omnibus iudicis et o
peribus suis redditurus est dō ra
tionem, Ergo secundum ordines
quos constituerit: uel quos habue
rint ipsi fratres: sic accedant ad pa
cem ad communionem: ad psal
mum imponendum: in choro stan
dum, et in omnibus omnino locis
actas non discernant ordine nec

praedudicet: quia samuhel et daniel
pueri-presbiteros iudicauerunt,
Ergo exceptis his quos ut diximus
altiori consilio abbas praetulerit
uel degradauerit: ceteris excusis:
reliqui omnes ut conuertuntur ita
sint ut uerbi gratia: qui secunda
hora diei uenerit in monasterio: iu
niorem se nouerit illius esse qui pri
ma hora uenit diei: cuius libet aeta
tis aut dignitatis sit. Pueris per om
nia ab omnibus disciplina conser
uata. **I**uniores igitur priores suos
honorent: priores iuniores suos di
ligant. In ipsa appellatione nomi
num: nulli liceat alium appellare
puro nomine: sed priores iuniores
suos fratres nominent: iuniores aut
priores suos non nos uocent: quod
intellegitur paterna reuerentia.

seq̄ in caplo
de ordine
reguōis.

Abbas autem qui uices xpi creditur
 agere domini et abbas uocetur,
 non sua assumptione sed honore
 et amore xpi. Ipse autem cogitet
 et sic se exhibeat, ut dignus sit tali
 honore. **U**bi cumque autem sibi ob
 uiant fratres: iunior a priore bene
 dictionem petat. **T**ranseunte ma
 iore, minor surgat; et de ei locum
 sedendi. **N**ec praesumat iunior con
 sedere: nisi ^{ei} praecipiat senior suus:
 ut fiat quod scriptum est: honore
 inuicem praecipientes. **P**ueri par
 ui uel adulescentes: in oratorio uel
 ad mensas cum disciplina ordines
 suos consequantur: foris autem uel ^{ubi}
 ubi et custodiam habeant: et disci
 plinam: usque dum ad intelligibile
 aetatem perueniant.

IN NOMINE DEI ORDINATIO ABBATIS.

IN ABBATIS ORONATIONE ILLA
semper consideretur ratio, ut hic con-
stituat qui sive omnis concordia
congregatio secundum timorem dei
sive etiam pars quamvis parva con-
gregationis: saniori consilio elegerit,
vitae autem merito et sapientia
et doctrina eligatur: qui ordinan-
dus est: etiam si ultimus fuerit in or-
dine congregationis. Quod si etiam
omnis congregatio vitis suis quod-
quidem absit: consentientem perso-
nam pari consilio eligerit: et tunc
ipsa aliquatenus innotitiam episco-
pi ad cuius pertinet⁶ diocesim locus
ipse uel abbatibus aut xpianis uici-
nis claruerit: prohibeant prauos
praeualere consensum: sed domum
dignum constituant dispensatore.
Scientes pro hoc se recepturos merito

dem bonam: si illud caste et zelodī
 faciant: sicut ediuerso peccatum si
 negligant. **O**rdinatus autem abbas
 cogitet semper quale onus susce-
 pit: et cui redditurus est rationem
 uilicationis suae: sciatque sibi oportere
 prodesse magis quam praeesse.
 Oportet ergo eum esse doctum
 lege diuina: ut sciat et sit unde pro-
 ferat noua et uetera. Castum. sobri-
 um. misericordem: et semper super-
 exaltet. misericordiam iudicio: ut
 idem ipse consequatur. Oderit ui-
 tia: diligat fratres. In ipsa autem
 correptione prudenter agat: et
 nequid nimis: ne dum nimis erade-
 re cupit eruginem: frangatur uas.
Suaque fragilitate semper suspec-
 tus sit: memineritque calamum
 quasi fatum non conterendum. **In**

*Sept in cap
 .62 de ordine
 abbate,*

quibus nondicimus ut permittat
nutriri uita: sed prudenter et cum
caritate ea amputet: ut uiderit cui
que expedire: sicut iam diximus:
et studeat plus amari quam timeri.
Non sit turbulentus et anxius: non sit
nimius et obstinatus: non sit zelotus
puf et nimis suspiciosus: quia num
quam requiescit. In ipsis imperiis
suis prouidus et consideratus: et siue
secundum dñm siue secundum saecu
lum sit. Opera quae iniungit discer
nat. et temperet. Cogitans discreti
onem sc̄i iacob dicentis. Si greges
meos plus in ambulando fecerit la
borare: morientur cuncti una die.
Haec ergo aliaque testimonia discre
tionis matris uirtutum sumens: sic
omnia temperet: ut et sit q̄ fortes
cupiant: et infirmi non refu

giant, Et praecipue ut praesente
 regulam in omnibus conseruet:
 ut dum bene ministrauerit audi
 at ad nō quod seruus bonus; qui
 rogauit triticum conseruis suis
 in tempore suo. Amen dico uobis
 ait: super omnia bona sua con
 fituet eum.

LXV. DE PRAEPOSITIO MONASTERII.

SAEPIUS QUITOEM CONTIN
 git: ut per ordinationem praee
 positi scandala graua in mo
 nasteriis oriantur. Dum sint ali
 qui maligno spu superbiae inflati;
 et aestimantes se secundos esse ab
 bates; adsumentes sibi tyrannide;
 scandala nutriunt: et dissensiones
 in congregatione faciunt. Et maxi
 me in illis locis ubi ab eodem sacer
 dote uel ab eis abbatibus qui abba

tem ordinant; ab ipsis etiam ceptae
positus ordinatur, quod quam sit
absurdum facile aduertitur: quia ab
ipso initio ordinationis materia
ei datur superbiendi. Dum ei sug
geritur a cogitationibus suis exu
tum cum esse a potestate abbatis
sui: quia ab ipsis est ^{et} ordinatus a qu
bus et abbas, hinc suscitantur in
uidiae rixae detractiones: emu
lationes dissensiones exordina
ones: ut dum contraria sibi abbas
prepositusque sentiunt: et ipsorum
necesse est sub hac dissensione ani
mas periclitari. Et hi qui sub ipsis
sunt: dum adulantur partibus cum
in perditionem, cuius periculi ma
lum illos respicit in capite: qui tali
in ordinationis se fecerunt aucto
res. Ideo nos praecidemus expedi

re: propter pacis caritatisque cus-
 todiam: in abbatis pendere arbi-
 trio: ordinationem monasterii sui,
 Et si potest fieri: per decanos ordina-
 tur: ut ante disposuimus: omnis au-
 tuntas monasterii: prout abbas dispo-
 fuerit: ut dum pluribus committi-
 tur: unus non superbiat, quod si
 aut locus expetit aut congregatio
 petierit rationabiliter cum humili-
 tate: et abbas iudicauerit expedire:
 quemcumque elegerit abbas cum con-
 silio fratrum timentium dñm: ordinet
 ipse sibi praepositum, qui tamen p̄-
 positus illa agat cum reuerentia:
 quae ab abbate suo ei iuncta fue-
 rint: nihil contra abbatis uolunta-
 tem: et ordinationem faciens. Quia
 quantum praelatus est ceteris: ita
 cum oportet sollicitius obseruare

*Sequitur in capitulo
 .65. de p̄positio-
 monasterii*

praecepta regulae. Qui praepositus
si repertus fuerit uiciosus: aut elati
one deceptus superbiere: aut con
temptor sc̄ae regulae fuerit com
probatuſ; ammonetur usque qua
ter. Si non emendauerit: adhibe
atur ei correptio disciplinae regu
laris. Quod sineque sic correxerit:
tunc deiciatur de ordine praepo
siturae: et alius quid dignus sit in lo
co eius subrogetur. Quod si et pos
tea in congregatione quietus et oboe
diens non fuerit: etiam de monas
terio pellatur. Cogitet tamen ab
bas se de omnibus iudiciis suis dō red
dere rationem. ne forte inuidiae
aut zeli flamma urat animam.

LXVII. DE OSTIARIIS MONASTERII.
AD PORTAM MONASTERII.
ponatur senex sapiens; qui sci

at accipere responsum et redde-
re. Et cuius maturitas cum non si-
nat uagari, qui portarius cellam
debet = habere iuxta portam: ut
uenientes semper praesentem in-
ueniant: a quo responsum accipiant,
Et mox ut aliquis pulsauerit: aut
pauper clamauerit: deo gratias res-
pondeat: aut benedic. Et cum omni
mansuetudine timoris di: reddat
responsum festinanter cum feruo-
re caritatis, qui portarius si indiget
solatio: iuniorum fratrem accipiat,
Monasterium autem si possit fieri:
ita debet constitui: ut omnia neces-
saria id est aqua molendinum pis-
trinum. hortus: uel artes diuersae
intra monasterium exerciantur:
ut non sit necessitas monachis ua-
gandi foras: quia omnino non expe-

dit animabus eorum, hanc autem
regulam saepius uolumus in congre-
gatione legi: ne quis fratrum se de
ignorantia excuset. **¶ VIIIS.**

¶ LXVII. DE FRATRIBUS IN UIA. OUREC

DIRIGENOI. FRATRES. IN UIA.
omnium fratrum uel abbatis
se orationi commendent. Et

semper adorationem uti in amo pe-
ris di: commemoratio omnium ab-
sentium fiat, Reuertentes autem
de uia fratres: ipso die quo redeunt:
per omnes horas canonicas dum
expletur opus di: profuturi solo ora-
tori ab omnibus petant orationem:
propter excessus: ne qui forte subri-
puerit. in uia uisus aut auditus ma-
lac rerum aut otiosi sermonis, Nec quis
quam praesumat alio referre que-
cumque foris monasterium uiderit

aut audierit: quia plurima destruc-
 tio est, Quod si quis praesumpserit:
 uindictae regulari subiaceat, simi-
 liter et qui praesumpserit claustra
 monasterii egredi: uel quocumq;
 ire: uel quippiam quamuis par-
 uum sine iussione abbatis facere.

LXVIII. SUPER FRATRUM IMPOSSIBILIA.

INIUNGANTUR.

SICUI FRATRI ALIQUA FOR-
 te graua aut impossibilia in iun-
 gantur: suscipiat quidem iu-
 bentis imperium cum omni man-
 suetudine et obediencia, quod si
 omnino uirium suarum mensura
 uiderit pondus oneris excedere:
 impossibilitatis suae causas ei qui
 sibi praestit patienter et oportune
 suggerat. Non superbiendo aut re-
 sistendo: uel contradicendo, quod

si post suggestionem suam in sua
sententia prioris imperium per
durauerit: sciat iunior ita sibi ex
pedire: et ex caritate confidens
de adiutorio di oboediat,

LXXVIII. UT IN MONASTERIO. NON. PRESU-
MAT. ALTER. ALTERUM. DEFENDERE.

PRAECAUENDUM. EST. NE.
quavis occasione praesumat
alius alium defendere monachum
in monasterio: aut quasi tueri: et
iam si qua uis consanguinitatis pro
pinqunitate iungantur. Nec quoli
bet modo id a monachis praesuma
tur: quia exinde grauisissima occa
sio scandatorum oriri potest. Quod
si quis haec transgressus fuerit: acri
us coerceatur,

LXX. UT. NON. PRESUMAT. qsq̄ aliu cede.
ALIQ. DEF. ALIUM. — in mōsterio, lxx.

VLETUR IN MONASTERIO
 omnis praesumptionis occasio,
 Ordinamus atque constituimus:
 ut nulli liceat quemquam fratru
 suorum excommunicari aut cede
 re: nisi cui potestas ab abbate data
 fuerit, peccantes autem coram
 omnibus arguantur: ut ceteri me
 tum habeant, Infantu: uerous
 que ad quintum decimum annum
 aetatis discipline diligentia ab om
 nibus et custodia sit: sed et hoc cu
 omni mensura et ratione, Nam in
 fortiori aetate qui praesumit ali
 quatenus sine praeepto abbatis:
 uel in ipsis infantibus sine discre
 tione exarserit: disciplina regu
 laris subiaceat: quia scriptum est,
 quod tibi non uis fieri: alio ne feceris.
¶ LXXII. QUO BO COE N T E S.

6 f
 lec
 ir:
 m
 S
 1022

OBOEDIENTIAE. BONUM. NON.
 solum abbati exhibendum est
 ab omnibus: sed etiam sibi mu-
 cem oboediant fratres. scientes per
 hanc oboedientiae uiam se tuos
 addm. praemisso ergo abbatibus aut
 prepositorum qui ab eo confutun-
 tur imperio: cui non permittimus
 priuata imperia praeponi. Dece-
 tero omnes iuniores prioribus suis.
 omni caritate et sollicitudine oboe-
 diant. quod si quis contentiosus rep-
 peritur: corripatur. Siquis autem
 frater pro quauis minima causa ab
 abbate uel a quocumque priore
 suo corripitur: quolibet modo uel
 sileuter senserit animos prioris
 cuiuscumque contra se iratos uel com-
 motos: quamuis modice: mox sine

Q. 12

mora tam diu prostratus in terra
ante pedes eius iaceat: satisfaciens:
usque dum benedictione sanetur
illa commotio, quod qui contemp
serit facere: aut corporali uindicta
subiaceat: aut si contumax fuit de
monasterio expellatur.

LXXII. DE ZELO BONO. QUEM DEBENT.

MONACHI HABERE.

SICUT EST ZELUS AMARITU
dinis. malus: qui separatur a deo: et
ducat ad infernum: ita est et
zelus bonus: qui separatur a uitis: et
ducat ad deum: et ad uitam aeternam.

Hunc ergo zelum feruentissimo a
more exercent monachi: id est
ut honore se inuicem praeueniant.

Infirmiuitates suas siue corporum
siue morum patientissime tolerant:
oboedientiam sibi certatim inpen

6 f
lee
r:
st
Siv
1022

dant. Nullus quod sibi utile iudi-
cat sequatur; sed magis alio. Car-
tatem fraternitatis casto impen-
dant amore. Om̄ timeant; abba-
tem suum sincera et humilicarta-
te diligant. xpo omnino nihil
praeponant. quinos pariter ad
uitam aeternam perducant. Amen.

**LXXXIII. DE HOC QUOD SONOMNIS HOS
MUNAE OBSERVATIO. IN HAC SU-
REGULA CONSTITUTA. LXXII. et ultima**

REGULAM AUTEM HANC
descripsimus: ut hanc obser-
uantes in monasterio aliqua
tenus uel honestatem moru:
aut initium conuersationis nos
demonstremus habere. Ceterum
ad perfectionem conuersationis
qui se funat: sunt doctrinae sanctorum
patrum: quarum observatio per

ducit hominem ad celsitudinem
 perfectionis; quae enim pagina
 aut quissermo diuinae auctorita-
 tis ueteris ac noui testamenti non
 est rectissima norma uitae huma-
 nae. Aut quis liber sanctorum catho-
 licorum patrum: hoc non resonat
 ut recto cursu perueniamus ad
 creatorem nostrum. Nec non et
 conlationes patrum et instituta
 et uita eorum. Sed et regula scilicet
 patris nostri basilii: quid aliud sunt
 nisi bene uiuentium et obedi-
 tium monachorum instrumenta
 uirtutum. Nobis autem desidio-
 sis et male uiuentibus atque ne-
 glegentibus: rubor confusionis est.
Quisquis ergo ad patriam caelestem
 festinas: hanc minimam inchoa-
 tionis regulam descriptam: adiu-

6 fl
 ecci
 r:
 in
 1021

uante xpo perfice. Et tunc demum
ad maiora quae supra commemo
rauimus doctrinae uirtutumque
culmina dō protegente perue
niet. **A. M. E. N.**

EXPLICIT. REGULA. PATRIS

· EXIMII. S. BENEDECTI.

· FACIENTI. HAEC. UITA.

· ERIT. AETERNA. * * *

